

ΔΑΦΝΗ

Περιοδική έκδοση, προσφορά αγάπης στον τόπο που μας γέννησε. Έτος 9ο Φύλλο 18ο Ιούλιος 2007

...Και έσονται...

...Δαφνώνες... δύο...

...εις Δαφνώνα ένα!!!

Η Χάρη του Μωάμεθ

Στους ιερούς πολέμους όποιος τυχόν πεθάνει,
από γκιαούρ τουφέκι από γκιαούρ σπαθί
ευθύς στον ανθισμένο παράδεισο πηγαίνει
χωρίς απ' τον Μωάμεθ καθόλου να κριθεί
και μες την ίδια ώρα που φθάνει στο άγιο σπίτι
τον ερωτά ο Μωάμεθ τι χάρη επιθυμεί
κι όσον μεγάλη χάρη ζητά απ' τον προφήτη
θα του την δώσει αμέσως, σαν θεία πληρωμή.
Σκοτώθηκε στη μάχη αγένειο παλικάρι
κρατούσε εις το χέρι το φονικό σπαθί.
Τον είδε ο Μωάμεθ και τον ρωτά τι χάρη,
τι χάρη τώρα θέλεις σε σένα δοθεί.
-Καμιά απαντά εκείνος!
-Καμιά; ο Προφήτης λέει,
δεν θέλεις καμιά χάρη, είσαι ευτυχής πολύ;
Κι ο σκοτωμένος τρέμει, αναστενάζει, κλαίει
και σκύβει το κεφάλι και τέτοια του μιλεί:
-Χάρη καμιά δε θέλω εδώ στου παραδείσου
την έρημο, καμιά,
χανούμισσες δροσάτες, λουλούδια, άγγελιοι, δεν
με ξιπάζουν τόσο και δεν τα επιθυμώ.

**Πολιτιστικός, Επιμορφωτικός, Εκδοτικός
Οργανισμός Δαφνώνα Χίου**

Περιοδικό
ΔΑΦΝΗ

Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρία

*

Τεύχος 18, Ιούλιος 2007

*

ISSN: 1108-9016

*

www.dafninet.gr

E-mail: info@dafninet.gr

*

**Υπεύθυνος έκδοσης,
σύνταξη, σελιδοποίηση,
εκτύπωση, επικοινωνία, Copyright,**

**Βαγγέλης Ρουφάκης
Δαφνώνας, Χίος 82100**

*

Τηλέφωνο-Φαξ: (22710) 78-353

Κινητό: 6942 026026

E-mail: vroufak@otenet.gr

Κάτω στη γη σαν ήμουν μιαν όμορφη
αγαπούσα
γλυκεία σαν ερωμένη, καλή σαν αδελφή.
Εκείνη ήταν το φως μου, μόνο για κείνη ζούσα
μόνο σ' αυτήν πετούσαν οι πόθοι μου οι
κρυφοί.
Κι εκείνη μ' αγαπούσε και μ' αγαπά ακόμα,
πιστή στο χωρισμό μας που χήρα τη θαρρείς
στον τάφο μου πηγαίνει και σέρνεται στο χώμα
και δέρνεται και τρέμει και κλαίει ολημερίς.
Αυτή τη χάρη θέλω και κάμε την σε μένα
Προφήτη μου μεγάλη, Μωάμεθ νικητή.
Και κείνος τον κοιτάζει με μάτια σουφρωμένα
και του απαντά «ο νους σου παράλογα ζητεί
πριν κατεβείς στον κόσμο παιδί μου συλλογίσου
για να γυρίσεις πάλι κοντά μου απαιτώ
στην κόλαση να μείνεις για να πλυθεί η ψυχή
σου
μες τη φωτιά του Άδη για χρόνους εκατό».
Τον πιάνει από το χέρι στα μάτια τον κοιτάει
«το δέχεσαι» του λέει «το δέχομαι» απαντά.
Και τότε ο Προφήτης στη γη τον κατεβάζει
και τον πηγαίνει πάλι στη φίλη του κοντά.
Ποιος άνοιξε τα φώτα και λάμπει το καφάσι,
ποιος τραγουδάει στο σπίτι εκείνης π' αγαπά
αγκομαχά και τρέμει και λαχταρά να φτάσει
και σπαρταρά η καρδιά του και σα σφυρί
κτυπά
Σπρώχνει με μιας ν' ανοίξει την κλειδωμένη
θύρα
και μακριά πετιέται σπασμένο το κλειδί
αλίμονο του μαύρου τι του `γραψε η μοίρα
τι του `μελλε ν' ακούσει, τι του `μελλε να δει.
Εκείνη π' αγαπούσε με πόθο τόσα χρόνια
η άπιστη είχε γείρει σ' άλλου θερμή αγκαλιά
κι ορκίζονταν αγάπη παντοτινή, αιώνια,
αλησμονούσε εκείνον στου άλλου τα φιλιά.
Βουβός, μαρμαρωμένος ξανακοιτάζει πάλι
με θολερή ματιά
κλείνει με βία τη θύρα και τρέχει και πηγαίνει
να πλύνει τη ψυχή του στου Άδη τη φωτιά.
-Σύρε! Του λέει ο Προφήτης στη γη του
παραδείσου.
Άλλη ποιή από σένα δε θέλω, δεν ζητώ.
Αυτό που `δες στον κόσμο ξεπλύνει τη ψυχή σου
στην κόλαση δεν έχω χειρότερο απ' αυτό.

Ανέκδοτο ποίημα του Χρυσοστόμου Γανιάρη
Όπως τα άκουσε η Δέσποινα Μπόλια
από την γιαγιά της Περσεφόνη Γανιάρη
Αρχείο Δημήτρη Μελαχροινούδη

Όχι! δε θα γκρινιάσω...

Αυτή η στήλη είναι συνήθως όλο γκρινία, παρατηρήσεις, κριτική (καλοπροαίρετη πάντα, ενίοτε καυστική). Τα στραβά και τ' ανάποδα σχολιάζει και κάποιους, κάποτε, τους στεναχωρεί.

Αυτή τη φορά όμως αλλάζει (επαναλαμβάνω αυτή τη φορά) και δε θα γκρινιάσω. Δε θα κρίνω κανέναν και τίποτα. Αυτή τη φορά το ποτήρι θέλω να το δω όχι μόνο μισογεμάτο, αλλά γεμάτο ως πάνω. Γεμάτο, όπως πλήρης αισθάνομαι κι εγώ τον τελευταίο καιρό.

Μη βάλετε κακό στο μυαλό σας, δεν παντρεύτηκα, ούτε μου χάρισε την πληρότητα και τη γαλήνη το λαχείο που ίσως νομίσετε πως κέρδισα. Ούτε ο κόσμος τρελάθηκε να γίνει ξαφνικά «αγγελικά πλασμένος».

Απλά, μια σειρά γεγονότων με ικανοποίησαν ιδιαίτερα τελευταία κι έχω κέφια.

Εκτός από τους καλούς φίλους που με την ευχάριστη συντροφιά τους με... ηρεμούν, τα πολλά βιβλία που τελευταία μου χα-

ρίζουν οι άνθρωποι του πνεύματος του νησιού μας και όχι μόνο, με παίρνουν σε κόσμους μαγικούς και μου προσφέρουν εκτός από ευχαρίστηση, απλόχερα τη γνώση. Γνώση κι ευχαρίστηση αποκομίζουμε κι από ποιοτικές εκδηλώσεις που έχουμε την τύχη συχνά να παρακολουθούμε.

Ειδικότερα όσον αφορά το Περιοδικό και τις δραστηριότητές μας, όλα τελευταία όχι απλώς «βαίνουν καλά», αλλά καλύτερα και καλλίτερα δε μπορούν να εξελιχθούν.

Σε συνάντηση που είχα με το Δήμαρχο Καμποχώρων, μου είπε πως ένας «ανοιχτός λογαριασμός» μας γρήγορα θα «κλείσει» και το βιβλίο του Πέτρου Ι. Μαρτάκη θα παρουσιασθεί σε ειδική εκδήλωση αυτό το καλοκαίρι.

Ιδιαίτερη χαρά και ικανοποίηση μας δίνει η αδελφοποίηση που θα γίνει το Σεπτέμβριο μεταξύ του Δήμου Καμποχώρων (και Δήμου Αγίου Μηνά) με το Δήμο του Bassano Romano της Ιταλίας, αφού ξεκίνησε με δικές μας ενέργειες από κοινού με

το φίλο-συνεργάτη Δημήτρη Μελαχροινούδη, όταν συναντηθήκαμε με τους απογόνους των Γενοβέζων Enrico Justiniani και Antonio Cambi. Σε συνεργασία με τον Πολιτιστικό Σύλλογο του χωριού μας οργανώσαμε εκδρομή στο Δαφνώνα Ξάνθης και η επιτυχία ήταν πέραν της πιο αισιόδοξης πρόβλεψης. Με την εκδρομή αυτήν καθαυτή θα ασχοληθούμε σε επόμενες σελίδες. Εδώ επισημαίνω μόνο την ευτυχή συγκυρία της γνωριμίας μου με τον Αντινομάρχη Ξάνθης, το Δήμαρχο Σταυρούπολης, το Διευθυντή του Σχολικού Κέντρου Σταυρούπολης του Προέδρου του Δαφνώνα, του Παπά Γρηγόρη, κ. α.

Μια άτυπη συνεργασία άρχισε και πιστεύω γρήγορα να αποδώσει καρπούς.

Οι επισκέπτες μας από Κομοτηνή πριν λίγες μέρες, βοηθούν στη σύσφιξη των άριστων σχέσεων που έχουμε με τη Β. Ελλάδα.

Η άνοδος της ποδοσφαιρικής ομάδας «ΔΑΦΝΗ» στην Δ' Εθνική κατηγορία επίσης μας χαροποιεί (σελ. 25). Οι εκδηλώσεις του καλοκαιριού, η Ομηρική Ακαδημία το μέγιστο (κατά τη γνώμη μας) αυτό πολιτιστικό και εθνικό γεγονός του καλοκαιριού, τα πανηγύρια μας, ο ερχομός των αδελφών Δαφνιωτών (έτσι αυτοαποκαλούνται οι κάτοικοι του Δαφνώνα Ξάνθης) που περιμένουμε στο νησί μας, των ξενιτεμένων μας και άλλα παρόμοια, με γεμίζουν εφορία και αισιοδοξία για το μέλλον.

Όσα αρνητικά κι αν υπάρχουν γύρω μας, αυτή τη φορά τα παραβλέπω. Παροτρύνω και σας να κάνετε το ίδιο. Χαρείτε κάθε στιγμή αυτό το καλοκαίρι και με κάθε τρόπο, προσπαθήστε να κάνετε τη ζωή σας πιο όμορφη, πιο χαρούμενη, δίνοντας απλόχερα χαρά κι αγάπη στους συνανθρώπους μας. Δεν είναι δύσκολο. Ένα χαμόγελο αρκεί, αν δε μπορούμε να προσφέρουμε κάτι περισσότερο. Με τις ευχές μου για υγεία και καλό καλοκαίρι,

Βαγγέλης Ρουφάκης

COMUNE DI BASSANO ROMANO
CON IL PATROCINIO DELLA SOPRINTENDENZA PER I BENI ARCHITETTONICI
E PER IL PAESAGGIO DEL LAZIO

Il Comune di Bassano Romano e il Comitato gemellaggi è lieto di invitare la S.V. alla presentazione del volume

Atti del convegno internazionale di studi
BASSANO ROMANO-CHIOS : ANTICHI LEGAMI E NUOVI PERCORSI COMUNI NELLO SPIRITO EUROPEO
nell'ambito del progetto europeo di gemellaggio tra i Comuni di Bassano Romano, 'Aghios Minàs e Kamphòra di Chios

Πρακτικά διεθνούς συνεδρίου σπουδών
BASSANO ROMANO-ΧΙΟΣ : ΠΑΛΑΙΟΙ ΔΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΠΟΡΕΙΕΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΝΕΥΜΑ
στα πλαίσια ευρωπαϊκού σχεδίου αδελφοποίησης των Δήμων Bassano Romano, Αγίου Μηνά και Καμποχώρων Χίου
a cura di Enrico Giustiniani e Paraskevi Papacosta

*che si terrà Sabato 12 maggio 2007 alle ore 10.00
nel palazzo Giustiniani-Odescalchi (sala dei Cesari) a Bassano Romano*

Interverranno:
FRANCESCO BROGLIA, Professore di Disegno dell'Architettura, Università di Roma La Sapienza, facoltà di Architettura Valle Giulia
MICHELE CAMPISI, Architetto consulente della Soprintendenza per i Beni architettonici e per il Paesaggio del Lazio

alle ore 12.00 seguirà la visita al palazzo Giustiniani-Odescalchi

TIPOGRAFIA PIODA IMAGING S.r.l-Roma

Η πρόσκληση για την παρουσίαση των πρακτικών που μας έστειλαν από Ιταλία

Εκλογές στους Πολιτιστικούς μας Συλλόγους Δαφνώνα και Αττικής

Στις 14 Ιανουαρίου έγιναν εκλογές στην Αδελφότητα Δαφνουσίων Αττικής και όπως μας ενημέρωσε ο νέος Πρόεδρος Ευάγγελος Μέλης, εξελέγησαν οι παρακάτω στις ανάλογες θέσεις:

Πρόεδρος Ευάγγελος Μέλης
Αντιπρόεδρος Ιωάννης Γιαννουλάκης
Γραμματέας Ντίνα Φωτοπούλου
Ειδική Γραμματέας Μίνα Κάμπουρα-Μενή
Ταμίας Ρούλα Παπαξενάκη-Πετροπούλου
Μέλος Γεωργία Χαβιάρα
Μέλος Ιωάννης Πολιτάκης

Εκφράζουν επίσης, την ευχή και επιθυμία τους για καλή και άψογη (όπως γράφουν) συνεργασία μεταξύ εκείνων που κατοικούν στην Αττική με τις ρίζες στο Δαφνώνα και τη Χίο γενικά.

Τους ευχαριστούμε και τους θυμίζουμε πως το Περιοδικό μας από την αρχή και ο εκδότης του από πολύ παλαιότερα είχε ενεργή συμμετοχή στο Σύλλογο Αττικής και συνεργασία άψογη με όλους τα Δ. Σ. (από προεδρίας Πέτρου Μαρτάκη) μέχρι σήμερα και το ίδιο θα συνεχίσουμε να κάνουμε με όλα τα επόμενα για το καλό του τόπου μας.

Ευχόμαστε καλή επιτυχία στο έργο όλων μας των Συλλόγων και Οργανισμών, καθώς και στη συνεργασία τους, όπως αυτή εκδηλώθηκε στο «Δαφνώνας 2000», «Ο Δαφνώνας στο χθες και το Σήμερα», «Φιλοξενία Ομηρικής Ακαδημίας»

στο Στρατηγάτο, η πρόσφατη εκδρομή στο Δαφνώνα Ξάνθης κ. α.

Εκφράζουμε τη λύπη μας που δε μπορέσατε να έλθετε μαζί μας στην εκδρομή (για λόγους που δεν ευθύνεστε) και ευελπιστούμε να οργανώσουμε από κοινού την επόμενη...

Την Κυριακή 3 Ιουνίου συνήλθαν σε Γενική Συνέλευση τα μέλη του Πολιτιστικού Συλλόγου Δαφνώνα Η ΔΑΦΝΗ με αντικείμενο τις εκλογές. Μετά τον σύντομο απολογισμό έργου από τον απερχόμενο Πρόεδρο Μανώλη Ν. Χαβιάρα που εκρίθη θετικός, ανέλαβε εφορευτική επιτροπή η οποία διεξήγαγε τις εκλογές, αποτελούμενη από τους: Κατερίνα Χαβιάρα-Μπελλέ, Στέλλα Παπαμιχαλάκη, και Παντελή Κ. Μισιριώτη.

Οι εκλογές έγιναν γρήγορα και με τάξη (Κυριακή γαρ κι οι περισσότεροι πήγαμε για ένα ποτηράκι). Την Πέμπτη 7 Ιουνίου οι νεοεκλεγέντες συνήλθαν σε σώμα και εξέλεξαν το νέο Δ. Σ. ως εξής:

Πρόεδρος Μανώλης Χαβιάρας
Α' Αντιπρόεδρος Δημήτριος Μανωλιάς
Β' Αντιπρόεδρος Γιάννης Λαμπρινούδης
Γραμματέας Γεώργιος Σγουράκης
Ταμίας Παντελής Μωρόμαλος
Μέλος Πέτρος Μισιριώτης
Μέλος Βαγγέλης Ρουφάκης
1ος Επιλαχών Γεώργιος Π. Χαβιάρας
2ος Επιλαχών Νικόλαος Πάσουλας
Ελεγκτική Επιτροπή:
1) Αγγελική Κωστοπούλη
2) Μαρία Μαμούνα
3) Νίκος Ε. Χαβιάρας

Ευχαριστούμε θερμά τον Πρόεδρο που παρά τον φόρτο εργασίας του τελευταία, δέχτηκε να παρα-

μείνει στη θέση του και θα προσπαθήσουμε να τον βοηθήσουμε, γιατί μας περιμένει σκληρή δουλειά και παρακαλώ όλους όχι μόνο να στηρίξουν τις προτάσεις μας, αλλά να βοηθήσουν στην υλοποίησή τους. Για της επιτυχία του Δ. Σ. και του Συλλόγου γενικότερα, χρειάζεται η συμπάρασταση και η συνεργασία όλων των μελών, όπως μέχρι τώρα κι ακόμη περισσότερο.

Επιθυμία όλων (όπως εξεφράσθη στην γενική συνέλευση) είναι η σωστή χρησιμοποίηση του Κέντρου Πολλαπλών Χρήσεων μετά την αποπεράτωσή του. Κάτι που συζητήθηκε ακόμη στη Γενική Συνέλευση, ήταν η αξιοποίηση του «πλεονάζοντος υλικού» από τις εκδηλώσεις του «Δαφνώνας 2000» και η νέα εισήγηση του Δ. Σ. που αναμένουν όλοι και προς τους αδελφούς Συλλόγους Αττικής και Αμερικής.

Στο νέο Δ. Σ. σίγουρα χρειάζεται η ευχή «καλή επιτυχία» όχι για τη δική μας προβολή και καταξίωση, αλλά για το καλό του Συλλόγου και του τόπου, του οποίου όλοι οι οργανισμοί και οι πολίτες έχουμε την ευθύνη να επιδιώκουμε, καθένας στο μέτρο που μπορεί και από τη θέση που κατέχει.

Βαγγέλης Ρουφάκης

Το νέο Δ. Σ. του Συλλόγου Δαφνώνα (απουσιάζει ο ταμίας)

Μια εκδήλωση στην Αθήνα

Το Σάββατο 17 Μαρτίου, ανταποκρίθηκα στην πρόσκληση του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, του Διδασκαλείου Ξένων Γλωσσών του Πανεπιστημίου, της Euroclassica-Ομηρικής Ακαδημίας και του Συνδέσμου Φιλίας Εθνών, που συνδιοργάνωσαν την εκδήλωση «Διονύσιος Σολωμός, 150 χρόνια από τον θάνατό του» στο κεντρικό κτήριο του Πανεπιστημίου. Μια εκδήλωση που ήθελα να παρακολουθήσω κι ως απεδείχθη ήταν αντάξια του τιμωμένου Εθνικού μας ποιητή.

Χαιρετισμούς απήθυναν στην αρχή ο Αντιπρύτανης του Πανεπιστημίου, ο Πρόεδρος του Διδασκαλείου Ξένων Γλωσσών, η Πρόεδρος της Ομηρικής Ακαδημίας, ο Αντινομάρχης Χίου Νίκος Νύκτας, η βουλευτής επικρ. Ελευθερία Μπερνιδάκη και η Πρόεδρος του Συνδέσμου Φιλίας Εθνών. Ικανοποιήθηκα ιδιαίτερα, όταν διαπίστωσα ότι οι Χιώτες ομιλητές, «έκλεψαν την παράσταση».

Η Δρ Μαρία-Ελευθερία Γ. Γιατράκου είναι δεινή ομιλήτρια και το γνωρίζουμε όσοι την έχουμε ακούσει. Την ευρωβουλευτή μας Μαρία Κασσιώτου και τη γλύπτρια Μαίρη Παπακωνσταντίνου επίσης τις γνωρίζουμε. Η έκπληξη ήταν η συνεργάτιδα του Περιοδικού μας Αγγελική Καραβουρνιώτη (θεολόγος-ερευνήτρια), που μίλησε με θέμα «Το θρησκευτικό στοιχείο στο έργο του Σολωμού» (διαβάστε στη σελίδα 16) και απέσπασε τα χειροκροτήματα και τα συγχαρητήρια όλων, η Επίκ. Καθηγήτρια Αγγελική Σκαρβέλη-Νικολοπούλου όπως και ο Dr Jose Luis Navarro καθηγητής του Πανεπιστημίου Αυτονομα της Μαδρίτης και του Ε.Α.Π. που ανεφέρθη με άπταιστα ελληνικά, στη σημασία του ποιήματος «Ξανθούλα» στην ποίηση του Δ. Σολωμού.

Μίλησαν επίσης η καθηγήτρες Έρη Σταυροπούλου, Ευριπίδης Γαραντούδης, Μάριος Μιχαηλίδης και Χρήστος Νικολόπουλος, ο ηθοποιός Μανώλης Καρατζογιάννης απάγγειλε αποσπάσματα απ' τον «Κρητικό», καθώς και

οι φοιτητές του ΤΕΙ Αθήνας που απαγγείλανε κομμάτια του Εθνικού μας ποιητή.

Τα παιδιά της Χορωδίας των Εκπαιδευτηρίων «Ελληνική Παιδεία» στην κυριολεξία μάγεψαν με την εξαιρετική τους παρουσία. Εκφράζω τη λύπη μου, που δεν μπόρεσα να παρακολουθήσω τη δεύτερη μέρα του συνεδρίου λόγω ανειλημμένων υποχρεώσεων.

Βαγγέλης Ρουφάκης

Φωτογραφίες: Φώτο Ζάκυνθος και φοιτητές

Η Δρ Μαρία Ελευθερία Γ. Γιατράκου

Η συνεργάτιδά μας Α. Καραβουρνιώτη στο βήμα

Τα παιδιά της χορωδίας των Εκπαιδευτηρίων «Ελληνική Παιδεία» μάγεψαν με την παρουσία τους

Οι ομιλητές Μαρία Κασσιώτου, Νίκος Νύκτας Αγγελική Καραβουρνιώτη και Dr Jose L. Navarro

Νε νικήκαμεν!!!

Όχι! Δε γυρίσαμε από πόλεμο. Δεν κατατροπώσαμε τον εχθρό, ούτε καν υπερέξαμε των άλλων. Μόνο, κόντρα στη μιζέρια της εποχής μας, με καλή προδιάθεση εκατέ-

Από το παρατηρητήριο, η εικόνα του Νέστου είναι μαγική

ρωθεν των πλευρών, η ανθρωπιά, η φιλία, η αγάπη, οι ανθρώπινες αξίες, βρήκαν πρόσφορο έδαφος και στο ανοιξιιάτικο, ανθισμένο περιβάλλον, συναγωνίστηκαν τη φύση κι «έσκασαν» κλαδιά και έβγαλαν άνθη μυρωδάτα. Γρήγορα, πολύ γρήγορα θα δώσουν τους καρπούς της συνεργασίας και της τυπικής αδελφοποίησης, γιατί η ουσιαστική έγινε την πρώτη του Μάη, εκεί στα βουνά της Θράκης, λίγο πιο πάνω απ' τις όχθες του ζωοδότη Νέστου, στο Δαφνώνα Δήμου Σταυρούπολης Ξάνθης. Δαφνιώτες από 'κει Δαφνούσοι απ' εδώ, γίναμε ένα όταν όλοι μαζί σμίξαμε στην πίστα, αγκαλιαστήκαμε, συγκινηθήκαμε, δακρύσαμε, νοιώσαμε την ευτυχία να μας τυλίγει και να μας ανεβάζει στα ουράνια, με τις ευλογίες του κοινού μας προστάτη Αγίου Παντελεήμονα, του Αγίου Ελευθερίου

Ο Αριστείδης (σεφ στο «Δαφνώ...κηπο») φωτογραφίζεται μαζί μας

και του Αγίου Γεωργίου. Δικαιολογημένος λοιπόν ο τίτλος. Νίκησε το θείο, το ανθρώπινο, το μέγιστο αγαθό που πρέπει να διέπει πάντοτε τις ανθρώπινες σχέσεις. Η αγάπη!

Χρόνια αρκετά (από το 2000), προσπαθούσα να φέρω τα δυο χωριά μας πιο κοντά. Όπως έχω ξαναγράψει, ένα χρόνο πριν είχα επισκεφθεί το Δαφνώνα Ξάνθης πρώτη φορά και ξαναπήγα τον περασμένο Οκτώβριο, προετοιμάζοντας μια ομαδική επίσκεψη.

Σε συζήτηση με τον τότε Πρόεδρο του Πολιτιστικού μας Συλλόγου Μανώλη Χαβιάρα, αποφασίσαμε να οργανώσουμε εκδρομή από κοινού, για να γνωρίσουν όσο το δυνατό περισσότεροι το χωριό του Δήμου Σταυρούπολης Ξάνθης, που έχει το ίδιο όνομα με το Δαφνώνα της Χίου.

Κατόπιν συνεννοήσεων αποφασίσαμε να πραγματοποιηθεί η εκδρομή το τριήμερο

Στο λεωφορείο πηγαίνοντας για τα Πομακοχώρια

της πρωτομαγιάς. Την όλη οργάνωση ανέλαβε ο γράφων, που έφυγε από τη Χίο με το φίλο Στέφανο Μιχαηλίδη από το Δαφνώνα Ξάνθης που ζει στη Χίο και από Αθήνα αργότερα με τον άλλο φίλο, συγγραφέα Φάνη Φαντέμη (κατά κόσμο Δημ. Ανδριώτη). Φτάσαμε στην Χρυσούπολη, απόγευμα της τετάρτης 25 Απριλίου.

Παράλληλα με τις δουλειές που είχα να διεκπεραιώσω, περίσσευε χρόνος για μια βόλτα στην περιοχή και ένα καφέ ή ένα ποτηράκι με φίλους στο Δαφνώνα.

Μια συνάντηση γνωριμίας με το Δήμαρχο Σταυρούπολης Γεώργιο Καρασακαλίδη έβαλε τις βάσεις για συνέχεια. Με το Νίκο Εφραιμίδη (Δημοτικό Σύμβουλο και Πρόεδρο του Πολιτιστικού Συλλόγου) εί-

χαμε ήδη ειδωθεί, όπως και με άλλους πολλούς φίλους και γνωστούς από προηγούμενα ταξίδια μου.

Την Κυριακή 29-4 εκδρομή στην Κομοτηνή, συνάντηση με φίλους εκεί κι επίσκεψη στη χιώτικη αποικία Μαρώνεια. Επιστρέψαμε στο Δαφνώνα, στην ωραία νεόδμητη ταβέρνα «Δαφνώ... κηπος» του Μάκη και της Μαρίας και περιμέναμε το λεωφορείο που θα έφερνε τους «επισκέπτες» απ' τη Θεσσαλονίκη όπου ήλθαν αεροπορικώς. Φάγαμε με όρεξη τα θαυμάσια φαγητά που έφτιαξε ο σεφ Αριστείδης με τους συνεργάτες του, ήπιαμε κι ένα ποτό παραπάνω με την παρέα των φίλων μας Δαφνιωτών και τον Αντινομάρχη Παναγιώτη Ταρενίδη από το Δαφνώνα, που εντυπωσίασε τους πάντες με την απλότητα την καλοσύνη και την εναισθησία του.

Όταν φτάσαμε στο ξενοδοχείο «Νέμεσις» στα Κομνηνά, λίγα χιλιόμετρα από το Δαφνώνα μετά τη Σταυρούπολη, άλλα επιφωνήματα έκπληξης και θαυμασμού. Το

περάσει από τη Χίο πριν από χρόνια και εντυπωσιάστηκε τόσο από το νησί μας, που όχι μόνο έδωσε αυτό το όνομα στην επιχείρησή του, αλλά και οι κατάλογοι της ταβέρνας, έχουν στο εξώφυλλο το Αργέντικο.

Μετά το φαγητό επισκεφθήκαμε τα ορεινά χωριά στο

Δαφνιώτες και Δαφνούσοι γλεντούν αδελφωμένοι

Δήμο Μύκης (σε άλλο τεύχος θα ασχοληθούμε περισσότερο) και στη συνέχεια πήγαμε στο Δαφνώνα, την πρώτη επίσκεψη των εκδρομέων με το φως της ημέρας.

Αρχίσαμε με προσκύνημα στον Ι. Ναό του Αγ. Ελευθερίου-Αγ. Παντελεήμονα κι αργότερα του Αγ. Γεωργίου και περπατήσαμε στους δρόμους του χωριού. Μεγάλη η χαρά και η συγκίνηση, όταν οι κάτοικοι έβγαιναν από τα σπίτια και μας καλωσόριζαν, καλώντας μας να μείνουμε και στα δικά τους τα σπίτια! Αφήστε πια αυτό που έγινε στα καφενεία και τις καφετέριες του χωριού που εκτός από την υποδοχή, όλα και πάντα ήταν πληρωμένα, χωρίς τις περισσότερες φορές να ξέρουμε ποιος πλήρωσε.

Την επομένη, επίσκεψη στο Δασικό Χωριό Ερυμάνθου (υψόμετρο 1350 μ.) κοντά στα Ελληνοβουλγαρικά σύνορα και επιστροφή στο Δαφνώνα γιατί μας περίμεναν.

Δημήτρης, Αντώνης, Νικόλας (2η μέρα γνωριμίας)

ξενοδοχείο καινούργιο με κτίσματα σε σχήμα μεσαιωνικών πύργων, άφησε κι αυτό τις καλύτερες εντυπώσεις.

Την επομένη μετά το πρωινό, αναχωρήσαμε για Ξάνθη. Το Δημήτρη τον οδηγό του λεωφορείου, όλοι τον ήξεραν περισσότερο από μένα, αφού είχαν έλθει μαζί του από Θεσσαλονίκη. Ένας ακόμη καινούργιος φίλος, όπως και η κυρία Ζωή, μέλος του Δ. Σ. του Συλλόγου, που είχε γίνει φύλακας άγγελός μας και κάθε επιθυμία μας ήταν για `κείνη διαταγή.

Στη Ξάνθη, επισκεφθήκαμε την παλιά πόλη με τα αρχοντικά των καπνεμπόρων, την πινακοθήκη και εκτός από τον καφέ στην πλατεία, φάγαμε το μεσημέρι στην ταβέρνα «Μυροβόλος». Ο ιδιοκτήτης είχε

Με το Δήμαρχο Σταυρούπολης Γεώργιο Καρασακαλίδη

Στην ταβέρνα του Μαριέτη όλα ήταν έτοιμα. Εμείς μόνο φτάσαμε με μικρή καθυστέρηση. Και ο Δημοτικός Σύμβουλος Μιχάλης Σιδηρόπουλος που είχε συμβάλλει πολύ στις σχέσεις των χωριών μας, έλειπε. Ένα κρύωμα τον είχε ρίξει στο κρεβάτι..

Όταν Δαφνιώτες και Δαφνούσοι μαζεύτηκαν στην πίστα και αγκαλιάστηκαν, ε, δεν άντεξα. Ξέσπασα σε λυγμούς.

Πλούσια φαγητά, πλούσια τα ποτά, μα πλουσιότερα τα αισθήματα των ανθρώπων που με γνωριμία μικρότερη των δύο ημερών, «δέθηκαν» τόσο, που όπως διαπίστωσε ο Αντιδήμαρχος Καμποχώρων Αντώνης Μαμούνας, ήταν σα να γνωριζότανε από χρόνια.

Οι μουσικοί έπαιζαν με κέφι κι ο χορός διεκόπη μόνο για τους επίσημους χαιρετισμούς και την ανταλλαγή δώρων.

Ο Νίκος Εφραιμίδης μας καλωσόρισε λέγοντας:

Αγαπητά μας αδέρφια από το Δαφνώνα της Χίου καλώς ήλθατε. Εκ μέρους όλων των χωριανών μου, των απανταχού Δαφνιωτών και αυτών της Αθήνας, σας εύχομαι υγεία και οικογενειακή ευημερία...

Ο Δήμαρχος Σταυρούπολης Γ. Καρασακαλίδης, μεταξύ άλλων είπε:

Υπάρχουν στιγμές στις οποίες αισθάνεσαι πολύ μικρός. Τι κι αν είσαι Δήμαρχος; Οι Δαφνιώτες της Χίου και της Ξάνθης, ένα σώμα, μια ψυχή...

Η συγγραφέας Φρώσω Μπαλτατζή, μετά από σύντομο χαιρετισμό, χάρισε σε όλους από τρία βιβλία της.

Εκ μέρους των επισκεπτών απηύθυνε χαιρετισμό ο γράφων κατόπιν παράκλησης όλων και διάβασε την επιστολή του Δημάρχου μας που δημοσιεύουμε στη σελίδα 10.

Αργότερα μίλησαν ο Παπά-Γρηγόρης εφημέριος του Δαφνώνα, ο Πρόεδρος του Συλλόγου μας Μανώλης Χαβιάρης και ο Κώστας Μενής, χαρίζοντας σε όλους μια ανθοδέσμη που είχε φτιάξει με λουλούδια που έκλεψε στα Κομνηνά τη νύχτα, κρατώντας την παράδοση.

Η ώρα περνούσε και το κέφι φούντωνε. Κανένας δεν ήθελε να τελειώσει η όμορφη αυτή μέρα.

Όταν το λεωφορείο έφυγε κι είχαμε πια

Όλοι μαζί χορεύουν με κέφι

Οι πρόεδροι των Συλλόγων μας αγκαλιασμένοι (σημαίνει κάτι αυτό;)

Στην υγεία σου Σταύρε, στην υγεία σου Φίλιππε, στην υγεία όλων μας

Ο Νίκος, ο Κώστας κι ο Μανώλης κουβεντιάζουν, ενώ ο Αντινομάρχης Ξάνθης με τον γράφοντα, βάζουν τις βάσεις για ευρύτερη συνεργασία

«Οι Δαφνιώτες της Χίου και της Ξάνθης, ένα σώμα, μια ψυχή. Τι κι αν είσαι Δήμαρχος;»

Στην Πλατεία της Σταυρούπολης λίγο πριν την αναχώρηση

μείνει λίγα άτομα που θα πηγαίναμε με το αυτοκίνητό μου στο ξενοδοχείο, έφτασε ο Αντινομάρχης βιαστικός. Οι επισκέψεις που είχε από τη Ξάνθη μόλις είχαν φύγει κι έτρεχε να μας προλάβει. Αφού μιλήσαμε λίγο, μας κάλεσε στο σπίτι του για καφέ και παγωτό. Πήγαμε για λίγο και τον ευχαριστούμε, όπως και την ευγενέστατη σύζυγό του. Ευχαριστούμε επίσης για το υλικό που έστειλε σε μένα και το Νομάρχη μας. Το βράδυ με κάποιους φίλους που ήλθαν στο ξενοδοχείο ήπιαμε ένα ποτό και πήγαμε για ύπνο.

Τετάρτη πρωί, επισκεφθήκαμε τον Μακεδονικό Τάφο που βρίσκεται στα Κομνηνά κοντά στο ξενοδοχείο, επίσκεψη στο Λαογραφικό Μουσείο Σταυρούπολης και καφεδάκι στην πλατεία.

Ο Αντιδήμαρχος Α. Μαμούνας, ο Δ. Σύμβουλος Στ. Μισιριώτης, ο Πρόεδρος του Συλλόγου μας Μ. Χαβιάρας και ο γράφον, πήγαμε στο Δημαρχείο και μιλήσαμε για λίγο με το Δήμαρχο.

Επίσης με την δασκάλα μας Στέλλα Παπαμιχαλάκη πήγαμε στο Σχολικό Κέντρο Σταυρούπολης και μιλήσαμε με τον Διευθυντή και τους δασκάλους (από καιρό είχα ξεκινήσει τις προκαταρκτικές ενέργειες και συνεργασίες που οδήγησαν σ' αυτή τη συνάντηση).

Αφού βάλουμε τις βάσεις για συνεργασία των σχολείων μας, μετά και από τις τελευταίες αναμνηστικές φωτογραφίες στην πλατεία Σταυρούπολης, περάσαμε από το Δαφνώνα για τελευταία φορά. Ο Μανώλης, οδηγός του άλλου λεωφορείου που θα πήγαινε στη Θεσσαλονίκη, φίλος από παλιά, δε χαλούσε χατίρια.

Αγαπητοί φίλοι, αδέρφια απ' το Δαφνώνα και την ευρύτερη περιοχή. Σας περιμένουμε στη Χίο για να σας ανταποδώσουμε την αγάπη σας. Σας ευχαριστούμε όλους. Παράγοντες και απλούς πολίτες. Είστε οι δικοί μας άνθρωποι εκεί στην ακριτική Θράκη και θα ξανάρθουμε γρήγορα. Το ποτάμι δε γυρίζει πίσω. Σας ευχαριστούμε για μια ακόμη φορά, όπως ευχαριστούμε και το Κανάλι 6 της Ξάνθης του Δαφνιώτη Παύλου Σιδηρόπουλου για την κάλυψη και το DVD. Καλή αντάμωση

Βαγγέλης Ρουφάκης

Στο Δήμο Καμποχώρων...

Ο Δήμαρχος Καμποχώρων Μανώλης Κράκαρης από την πρώτη φορά που του μίλησα για το Δαφνώνα Ξάνθης ανταποκρίθηκε θετικά (έτσι ανταποκρίθηκε σε πρότασή μας παλαιότερα για ανάπτυξη σχέσεων με το Bassano Romano της Ιταλίας που ήδη προχώρησαν). Όταν του μίλησα για την εκδρομή, μέσω του Αντιδημάρχου Α. Μαμούνα και Δημοτικού Συμβούλου Σ. Μισιριώτη έστειλε συμβολικά δώρα στις αρχές του τόπου.

Ο Δήμαρχος Καμποχώρων Μανώλης Κράκαρης

Σ' εμένα έδωσε «Απόφαση» να χειρίζομαι θέματα μεταξύ των δύο Δήμων και στα μέλη του Συμβουλίου του, επιστολή που διαβάστηκε στην εκδήλωση όπως περιγράψαμε σε προηγούμενες σελίδες.

Όταν τον επισκέφθηκα μετά την επιστροφή μας (24-5) και του έδειξα φωτογραφίες και video, ενθουσιάστηκε.

Τηλεφωνήσαμε και στο Δήμαρχο Σταυρούπολης Γεώργιο Καρασακαλιδή με τον οποίο είχαμε δημιουργική συζήτηση.

Κατόπιν με τη συνεργασία και του Αντιδημάρχου Αργύρη Μπρουζάκη μιλήσαμε για τις εκδηλώσεις του καλοκαιριού, την επίσκεψη των καλεσμένων μας από το Bassano Romano της Ιταλίας για την επικείμενη αδελφοποίηση και την παρουσίαση του βιβλίου του Πέτρου Ι. Μαρτάκη «Χιώτικα Αφηγήματα, έκδοση της «Δάφνης», αφού όπως είπαμε σύντομα θα έχει τακτοποιηθεί και το οικονομικό.

Κάναμε εκτενή αναφορά και στην επίσκεψη των φίλων μας από το Δαφνώνα της Ξάνθης και συζητήσαμε τα της φιλοξενίας.

Βαγγέλης Ρουφάκης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΧΙΟΥ
ΔΗΜΟΣ ΚΑΜΠΟΧΩΡΩΝ

Χαλκείος 19 / 04 / 2007
Αρ.πρωτ : Δ \

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Ορίζουμε ως εκπρόσωπο του Δήμου Καμποχώρων τον κ. Ευάγγελο Ρουφάκη εκδότη του περιοδικού ΔΑΦΝΗ να χειρίζεται θέματα που άπτονται της συνεργασίας των Δήμων Καμποχώρων - Χίου και Σταυρούπολης- Ξάνθης και ειδικότερα του Δ.Δ Δαφνώνα Χίου με το Δαφνώνα - Ξάνθης .

Ο Δήμαρχος
Μανώλης Κράκαρης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦ. ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΝΟΜΟΣ ΧΙΟΥ
ΔΗΜΟΣ ΚΑΜΠΟΧΩΡΩΝ
Γραφείο Δημάρχου

Χαλκείος, 27 Απριλίου 2007

Αγαπητοί φίλοι,

Ο Δήμος Καμποχώρων με ιδιαίτερη χαρά βρίσκεται στο Δήμο Σταυρούπολης του Νομού Ξάνθης και στον οικισμό του Δαφνώνα, ομώνυμο του δικού μας οικισμού στη μυροβόλο νήσο Χίο.

Πραγματικά η συγκυρία της "ανακάλυψης" αυτής των δύο ομώνυμων οικισμών στις περιοχές αυτές της χώρας μας όπου όλοι μας φυλάσσουμε "Θερμοπύλες" αποκτά για μας ιδιαίτερη σημασία, διαπιστώνοντας ότι έχουμε κοινά στοιχεία στην παράδοση, τη λαογραφία και κύρια τη γεωγραφία.

Ενδόμυχη επαθμία και πόθος μας είναι η, μεταξύ μας, ανάπτυξη μιας φιλίας που θα αποτελέσει την απαρχή μιας σειράς αποστολών και ανταλλαγών και θα έχει τη δυνατότητα κατάληξης σε μια αδελφοποίηση μεταξύ των δύο οικισμών του Δαφνώνα Ξάνθης και Χίου.

Για το σκοπό αυτό ευχής έργο είναι η σύνταξη και υπογραφή ενός μνημονίου συνεργασίας μεταξύ μας.

Σε τούτη την πρώτη ζωντανή επαφή μας ο Δήμος μας θα εκπροσωπηθεί από τον Αντιδήμαρχο κ. Αντώνιο Μαμούνα, τον δημοτικό σύμβουλο κ. Σταύρο Μισιριώτη και τον εκδότη της πολιτιστικής έκδοσης "Δάφνη" - και σύνδεσμός μας - κ. Βαγγέλη Ρουφάκη, οι οποίοι μεταφέρουν τις εγκάρδιες ευχές τόσο όλων των μελών του Δημοτικού μας συμβουλίου όσο και των κατοίκων του Δαφνώνα και των Καμποχώρων.

Ανανεώνοντας την επόμενη συνάντησή μας στο μ.ροβόλο νησί της Χίου και τον οικισμό του Δαφνώνα, χαίρετιζουμε την όλη προσπάθεια ευελπιστώντας στην ευόδωση των ευγενικών προσπαθειών μας.

Με αδελφικούς χαιρετισμούς
ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΡΑΚΑΡΗΣ
Δήμαρχος Καμποχώρων

Συνεργασία και στα σχολεία μας

Όπως σημειώνουμε και σε προηγούμενες σελίδες, στο ολιγοήμερο ταξίδι μας στο Δαφνώνα Ξάνθης, με τη δασκάλα μας Στέλλα Παπαμιχαλάκη, πήγαμε στο Σχολικό Κέντρο Σταυρούπολης όπου φοιτούν και τα παιδιά του Δαφνώνα και συναντηθήκαμε για λίγο με το Διευθυντή και τους δασκάλους, ξεκινώντας έτσι και πρακτικά τη συνεργασία των σχολείων μας.

Το Σχολικό Κέντρο Σταυρούπολης Ξάνθης

Μήνες πριν, ευρισκόμενος στη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, μίλησα με την Προϊσταμένη Ιωάννα Λεμονιάδου για συνεργασία των σχολείων μας κι εκείνη τηλεφώνησε στον Διευθυντή του Σχολικού Κέντρου Καμποχώρων Γ. Καρατζά για να τον ενημερώσει. Εκείνος συμφώνησε με ενθουσιασμό μπορώ να πω και όταν συναντηθήκαμε στο γραφείο του μετά από λίγες μέρες, συνεργαστήκαμε με τη δασκάλα Στέλλα Παπαμιχαλάκη (από το Δαφνώνα) και με άλλους δασκάλους του σχολείου κι ανταλλάξαμε απόψεις, ως προς τον τρόπο συνεργασίας και πώς να αρχίσουμε.

Η επίσκεψή μας στο σχολείο της Σταυρούπολης αν και σύντομη, ήταν εποικοδομητική. Ο Διευθυντής

Η δασκάλα Στέλλα Παπαμιχαλάκη βγαίνοντας από το Σχολικό Κέντρο Σταυρούπολης

Χρήστος Κούτρας και οι δάσκαλοι καθώς και ο επιστάτης κύριος Σπύρος (σύζυγος της κυρίας Ζωής) μας φέρθηκαν με τον καλύτερο τρόπο. Όπως προανέφερα ο χρόνος μας ήταν περιορισμένος και έπρεπε να τους αφήσουμε γρήγορα... Τώρα που γράφονται αυτές οι γραμμές, απ' το σχολείο Καμποχώρων, μας κοινοποίησαν ηλεκτρονικό μήνυμα γνωριμίας που έστειλαν (ευχαριστούμε για την κοινοποίηση) και το παραθέτουμε στη συνέχεια, όπως κι ένα μικρό ιστορικό του σχολείου με ανάλογες φωτογραφίες. «Αγαπητοί συνάδελφοι και αγαπητά παιδιά του Σχολικού Κέντρου Σταυρούπολης, με μεγάλη χαρά επικοινωνούμε για πρώτη φορά μαζί σας. Η συνάδελφος Στέλλα Παπαμιχαλάκη μετά την επίσκεψή της μας μετέφερε τη φιλική και ζεστή ατμόσφαιρα και την προθυμία σας για συνεργασία. Ελπίζουμε η επικοινωνία μας αυτή να έχει συνέχεια.

Οι δάσκαλοι και οι μαθητές του Σχολείου».

Προσωπικά, έστειλα πακέτο βιβλίων (εκδόσεις της «Δάφνης» και διάφορα άλλα), για τη βιβλιοθήκη του σχολείου. Αυτού του είδους μπορεί να

Το σχολικό Κέντρο Καμποχώρων στο Χαλκειός της Χίου είναι η δική μου συμβολή, αφού δεν είμαι εκπαιδευτικός. Αγαπώ όμως τα παιδιά και θα βοηθήσω όσο μπορώ να τα δω να παίζουν μαζί στα Καμπόχωρα ή τη Σταυρούπολη και τανάπαλιν.

Εύχομαι να σκεφτούν τα παιδιά του δήμου μας και οι υπεύθυνοι των Αθηνών και της Μυτιλήνης διαθέτοντας τις ανάλογες πιστώσεις για την ανέγερση του νέου Σχολικού μας Κέντρου, αφού το οικόπεδο και η μελέτη είναι έτοιμα και τα παιδιά το επόμενο σχολικό έτος δε ξέρουν (δυστυχώς) που θα τα βάλουν. Τι θα γίνει όταν γεμίσουν και οι κατοικίες στη Γεωργική Σχολή; Τα παιδιά στα Καμπόχωρα (ευτυχώς), πληθαίνουν.

Βαγγέλης Ρουφάκης

Ναυτικές Ιστορίες

Τα πατριωτάκια

Δυο καρδαμυλίτικα βαπόρια, το ένα του Λιβανού και το άλλο του Καρρά, συναπαντήθηκαν στην Αμβέρσα. Το πρώτο έμπαινε αργά-αργά, έτοιμο να φουντάρει και το δεύτερο ότι που είχε πάρει την άγκυρα απάνω και αναχωρούσε.

Όπως ήταν επόμενο, τα πληρώματα πιαστήκανε στα ρέλια, αντικριστά, βάλαν τις φωνές και ρωτούσαν να μάθουν αν έχουν γνωστούς μέσα ή και τίποτις νέα από το χωριό.

-Ίντα χαμπάρια, κάμνουν από του Λιβανού.

-Ας τα λέμε καλά, απαντούν από του Καρρά.

Και οι δυο εφοπλιστές, Καρδαμυλίτες, τα παπόρια τότες ήταν λίγα και τα πληρώματα απαρτίζονταν συνήθως από συγγενείς και φίλους και πάντα από τον τόπο καταγωγής του εφοπλιστή. Μόνο άμα δεν έβρισκαν κατάλληλους ανθρώπους αναζητούσανε να συμπληρώσουν τα κενά από άλλα μέρη. Όμως αυτό κακοφαινότανε στους ντόπιους. Για τούτο ρώτησε τώρα ένας από του Λιβανού.

-Έχετε πολλούς πατριώτες μέσα; Εννοούσε βέβαια καρδαμυλίτες.

-Όχι, απαντούν από του Καρρά. Τρεις από το Νεραύλακα, πέντε από τη Ράχη και δυο από το Σκαρδανά (γειτονιές του χωριού). Όλοι οι άλλοι είναι «ξένοι», δηλαδή από τα γύρω χωριά των Καρδαμυλών. Εσείς; τον αρωτά στο τέλος.

Εμείς από `δω είμαστε όλοι «πατριώτες», Καρδαμυλίτες δηλαδή.

«Τι κουβεντιάζουνε στην πλώρη» Φάνης Φαντέμης

*

Στο καράβι...

Στο ένα τραπέζι

- Ρε σεις, τέτοια γκαντεμιά δεν έχω ξαναδει.

Δυο ώρες και ζωντανή τσιμπιά δεν ένοιωσα στ' αγκίστρι. Μόνο γλειψίματα και πάει το δόλωμα.

- Ψακή, άσ' το να πάει, μην το συζητάς.

- Γιατί ρε; Τρία είδη δόλωμα άλλαξα και προκοπή τίποτα.

- Ε, αφού θες να τ' ακούσεις, άκου τα. Αρσενικά ήτανε τα ψάρια. Σου τρώγανε το δόλωμα και σε γράφανε στα ...

*

Στην πόρτα της τραπεζαρίας

-Όποιος έχει μπακαλιάρους αλατισμένους στην καζανιέρα για στέγνωμα να τους μαζέψει. Θα βάλω μπογιά στις οκτώ.

- Μπάρμπα Μιχάλη να φέρω αβγά ή πόριτς;

-Φέρε ότι να `ναι και γρήγορα. Και άκου, την τέσσερις οκτώ να την σερβίρεις γρήγορα και χωρίς κουβέντες γιατί έχει οβερτάιμ, άκουσες; Πες το και του καμαρότου, χωρίς συζήτηση και παραλατόρι, γιατί κάθε φορά εννιά παρά μου τους στέλλει για δουλειά. Και που `σαι, πες του μάγερα να βγάλει κα `να κόκαλο για την απόχη να ρίξω για κανέναν κάβουρα.

*

Κοιτάζοντας απ' το φιλιστρίνι

-Ρε σεις, liaκάδα σήμερα, χαρά Θεού, μα ο Μαρκόνης ούτε καλημέρα δε λέει.

-Στον Πειραιά συννέφιασε και στου Καραϊσκάκη βρέχει. Και δεν είναι τα δυο του ΠΑΟΚ που `βρεξε. Φάγανε και το ξύλο τους από πάνω οι γαύροι. Για να κοιμηθούνε ζεστοί κι ευχαριστημένοι από το πήδημα.

-Σιγά, τώρα. Μιλούνε κι οι παναθηναϊκοί. Δε βλέπουνε τα χάλια τους, που δεν προφθάνει η ΧΡΩΠΕΙ να βγάζει βαζελίνη. Στεγνώσανε τα φαρμακεία γιατί όλη η παραγωγή πηγαίνει στη λεωφόρο.

-Το Αεκάκι, όμως; Μπροστά και με τον αετό του το δικέφαλο. Έτσι; Σαν μαργαρίτες κεντάγανε, τα κιτρινόμαυρα, στο γρασίδι.

*

Από τον αλούε

-Για το γιατρό, ρεεε. Στις εννιά. Και που `σαι, όχι κοπάνα και μπαρότσαρκα! Έχομε σπατσαμέντο μετά το μεσημέρι. Εντάξει;

-Γραμματικέ, βάλε και το Λευτέρη, τον Φλούφλη, στη λίστα. Εχθές μου `λεγε πως του στάζανε τα κεραμίδια.

*

Τραπεζαρία πληρώματος

-Άντε, ρε Βασίληη, τι έγινε, ρε, η ομελέτα; Στα Μέγαρα πήγες για τ' αυγά; Και που `σαι, ρίξε μια ματιά και στο ψυγείο της κουζίνας. Είναι ανοιχτή από νωρίς. Κάτι από τυρί θα βρεις. Άντε να γίνει πιο πλούσια. Και πρόσεξε, όχι τη μαγιά του ψωμιού για γραβιέρα. Έτσι; Τις προάλλες ο Καλαματιανός, ο πονηρός, της δώδεκα τέσσερις τηνε τηγάνισε και το πρωί τσακωνότανε ο μάγειρας με τον καμαρότο πως ξέχασε ν' αφήσει για το ζύμωμα. Και που `σαι. Ρίξε και λιγάκι γάλα μέσα, ρε, να φουσκώσει η ομελέτα.

-Δες και για κανένα σαλαμικό στο ψυγείο της κουζίνας, όλο και κάτι καλό θα `χουνε βγάλει για το μεσημέρι. Μεγάλη γιορτή σήμερα, δε βλέπεις; ετοιμάζονται για λουκουμάδες.

Γεώργιος Φράγκος

Αποφθέγματα

της Φρόσως Μπαλτατζή-Σταμάτη

Η συγγραφέας Φρόσω Μπαλτατζή-Σταματίου από το Δαφνώνα Ξάνθης, σήμερα ζει στη Θεσσαλονίκη, αλλά την πρωτομαγιά βρεθήκαμε όλοι μαζί στο χωριό της. Μετά από σύντομο χαιρετισμό, χάρισε σε όλους μας από τρία βιβλία της.

Με τις ευχαριστίες μας, παραθέτουμε απόσπασμα από την εισαγωγή του βιβλίου «Αποφθέγματα», καθώς και από τις πολλές παροιμίες-γνωμικά που δημοσιεύει σε επόμενες σελίδες αλφαβητικά, από μία για δείγμα, σε κάθε γράμμα του αλφαβήτου.

«Ίδια και απαράλλαχτα χωρίς καμιά αλλαγή, πέρασαν το φίλτρο χιλιάδων ετών και έφθασαν σ' εμάς. Συχνά τα χρησιμοποιούμε με το ίδιο πνεύμα και την ίδια ανάγκη να εκφραστούμε.

Αναφέρω τα παρακάτω παραδείγματα που είναι πράγματι εντυπωσιακά:

- Μία χελιδών έαρ ου ποιεϊ. — Ένα χελιδόνι δεν φέρνει την άνοιξη.
- Κρέσσων οϊκτιρμου φθόνος. — Κάλλιο να σε ζηλεύουν παρά να σε λυπούνται.
- Έη γλωττα ανόστεος μέν οστέα θραυει. — Η γλώσσα κόκκαλα δεν έχει και κόκκαλα τσακίζει.
- Τό πάθει μάθος. — Ο παθός μαθός.
- Τριχός ορθίας κλόκαμος ίσταται. — Του σηκώθηκαν οι τρίχες.
- Ό ανήρ, στέγης στύλος. — Ο άνδρας, κολώνα του σπιτιού.
- Απτεσθαι ξύλου. — Χτύπα ξύλο.
- Όσπε ύπτίους υπό του γέλωτος καταπέσαι. — Έπεσαν κάτω από τα γέλια.
- Λύεται γούνατα. — Μου λύθηκαν τα γούνατα.
- Γνωθι σαυτόν. — Γνώριζε τον εαυτό σου.
- Τόν δέ λίπει ψυχή. — Λιποψύχησε.
- Μή μοι σύγχει. — Μη με συγχίζεις.
- Όλοιο. — Να χαθείς.
- Αρχή δήπου παντός έργου χαλεπώτερα. — Κάθε αρχή και δύσκολη.
- Αβίωτον ζώμεν βίον. — Έγινε ο βίος αβίωτος.
- Διαρραγείης. — Να σκάσεις.
- Αποσκοτίσόν με. — Μη με σκοτίζεις.
- Γάλα ορνίθων. — Του πουλιού το γάλα.
- Τριχολογεϊν καί τρίχας αναλέγεσθαι. — Λες τρίχες.
- Πέμπειν ές κόρακας. — Πήγαινε στον κόρακα.
- Πάν μέτρον άριστον. — Όλα είναι καλά, όταν γίνονται με μέτρο.
- Ουδέν μοι μέλει. — Δεν με μέλει.
- Πολλά λαλείς. — Πολλά λες.
- Έχει τι πικρόν ό της αληθείας λόγος. — Η αλήθεια είναι πικρή.
- Αδύνατον τ' αληθές λαθειν. — Η αλήθεια δεν κρύβεται.

- Ανδρός δικαίου καρπός ουκ απολείται. — Το έργο του δικαίου άνδρα δε θα χαθεί.
- Τήν ανάγκην φιλοτιμίαν ποιησάμενος. — Έκανε την ανάγκη φιλοτιμία.
- Τά ρόδα εν άκάνθοις φύονται. — Από ρόδο αγκάθι βγαίνει.
- Γέλως άκαιρος κλαυθμάτων παραίτιος. — Το άκαιρο γέλιο γίνεται αιτία κλάματος.
- Τήν αυτου σκιάν δέδοικεν. — Φοβάται και την σκιά του.
- Έργασίη ουδέν ονειδος άεργίη δέ τόνειδος. — Η δουλειά δεν είναι ντροπή μα η τεμπελιά.
- Αιθίοπα σμήχεις... — Τον αράπη κι αν τον πλένεις...
- Είς ψάμμον οϊκοδομεις. — Χτίζεις στην άμμο.
- Όζόν τίλλεις. — Πάρ' το αβγό και κούρευτο.
- Αεί τα πέρσσι βέλτιω. — Κάθε πέρσι και καλύτερα.
- Όσπερ είσορās έμέ. — Όπως σε βλέπω και με βλέπεις.
- Κύων θωνκτήρ ου δάκνει. — Ο σκύλος που γαυγίζει δε δαγκώνει.
- Γήν ουρανῶ συνάπτειν. — Κίνησε γη και ουρανό.
- Ανάγκη τέχνας κατεργάζεται. — Ανάγκη τέχνες εφευρίσκει.
- Ου γάρ έρχεται μόνον. — Δεν έρχεται μόνο του (το γήρας).

Αλί που δεν έχει ψωμί και τον πλακώνει η νύχτα.
 Βοήθησέ με κακομοίρη να μη γίνω σαν εσένα.
 Γυναίκα δίχως φίμωτρο, αλί που θα την πάρει.
 Δίνει του σκύλου άχυρα και του γαϊδάρου κρέας.
 Έμαθες να μου γυρεύεις έμαθα να μη σου δίνω.
 Ζήτα μου παράδες, να μας πιάσουν οι κρυάδες.
 Η γλώσσα που μπερδεύεται, δε λέει την αλήθεια.
 Θάνατος πλουσίου, φιλονικία κληρονόμων.
 Ιδέες μας δίνουν πολλοί, χρήματα δε μας δίνουν.
 Κάθε πουλάκι χαίρεται, με το κελάδημά του.
 Λύκος που τριγυρίζει, πεινασμένος δε μένει.
 Με λίγη γκρίνια γίνεται καλύτερη η αγάπη.
 Νέος ακαμάτης, γέρος δουλευτής.
 Ξεψυχάει ο πετεινός με τη ματιά στις κότες.
 Ο έρωτας είναι τυφλός μα ανοιχτομάτες πιάνει.
 Περπάτα στραβά, μαμίλα ίσια.
 Ράβε, ξήλωνε, δουλειά να μη σου λείπει.
 Στο άκαρπο δέντρο, πετριές δε ρίχνουν.
 Τα άσπρα θέλει ο άνθρωπος, για τις μαύρες μέρες.
 Έπνο συνέστησε η αλεπού στο σκύλο.
 Φθόνος και οργή, μικραίνουν τη ζωή.
 Χώμα πιάνει και χρυσάφι γίνεται.
 Ψάρια στο γιαλό, τηγάρι στη φωτιά.
 Ως την πόρτα πάει, κέρατο θα του φοράει.

Τα προπολεμικά Μεστά με

- Από πάνω αριστερά:
1 Με το γαϊδουράκι στο Λιμένα
2 Χωρίς λόγια
3 Ετοιμάζοντας την κακαβιά

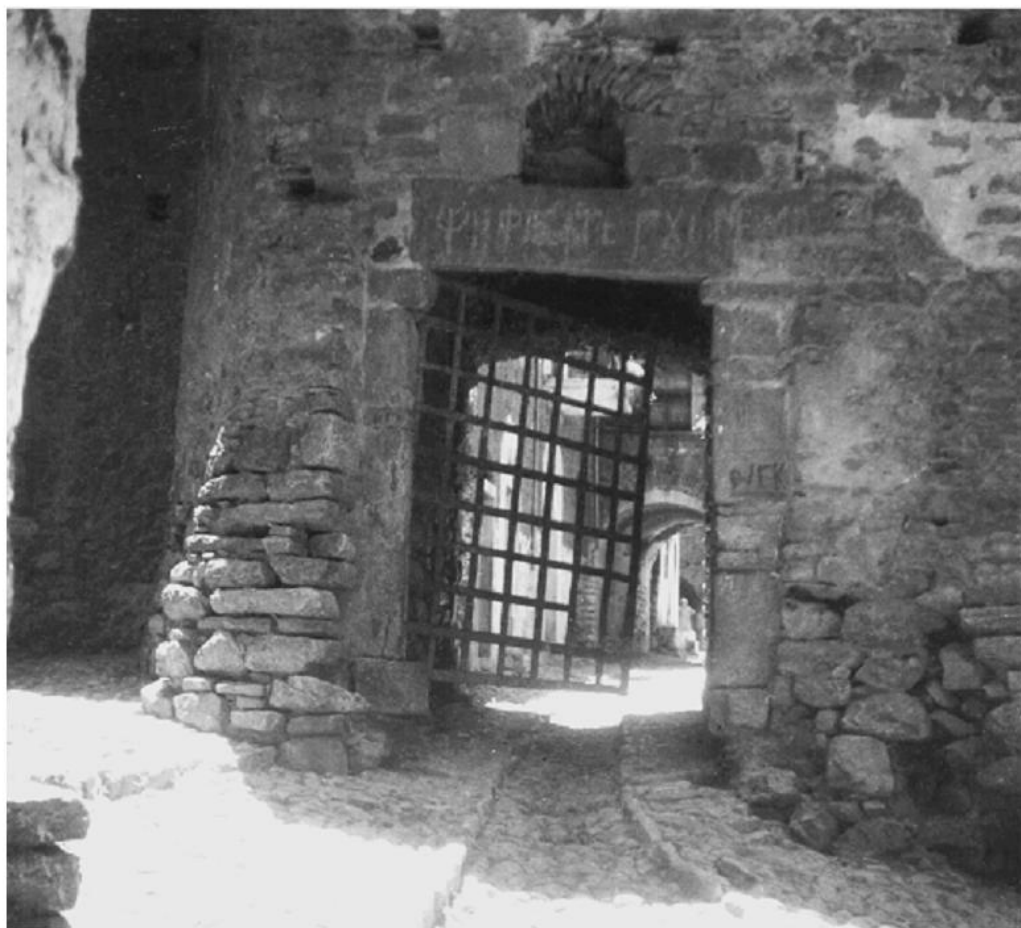

ΤΟ ΦΑΚΟΪ ΤΟΥ ΜΑΞ ΡΕΝΤΙΑΝΗ

Αρχείο Βαγγέλη Ρουφάκη

- 4 Ο Παλιός Ταξιάρχης
- 5 Στο εσωτερικό του χωριού
- 6 Η πόρτα με την επιγραφή στο υπέρθυρο «ψηφίστε Γούναρη»

Το θρησκευτικό στοιχείο στο έργο του Διονυσίου Σολωμού

Ομιλία της συνεργάτου μας Θεολόγου Αγγελικής Καραβουρνιώτη στο Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ο Διονύσιος Σολωμός είναι ένας από τους σημαντικότερους Έλληνες ποιητές. Καθιερώθηκε ως Εθνικός Ποιητής και είναι ο πρώτος με ευρωπαϊκό διαμέτρημα νεοέλληνας ποιητής, αποκλειστικά αφιερωμένος σε αυτό που ο ίδιος ονόμασε «νόημα της Τέχνης». Στο στενότερο χώρο των Ιονίων Νήσων η έντονη πνευματική του παρουσία ενέπνευσε μια ομάδα φίλων και μια σειρά μαθητών, που απαρτίζουν τη λεγόμενη Επτανησιακή Σχολή. Τα βιογραφικά του στοιχεία είναι γνωστά. Σπουδασμένος στην Ιταλία, μετά από δεκάχρονη παραμονή επιστρέφει στη Ζάκυνθο με φιλελεύθερο πνεύμα, με γερή φιλολογική κατάρτιση, κυρίως με έγκριτη γνώση στην κλασική και σύγχρονη παιδεία. Εξάλλου η συναναστροφή του με πνευματικούς ανθρώπους υπήρξε καθοριστικής σημασίας για τη ζωή του. Έτσι αρχίζει η δεύτερη περίοδος του έργου του που τελειώνει με το θάνατο του το 1857. Στην περίοδο αυτή η θεωρητική κατάρτιση γίνεται η μόνιμη έγνοια του και η αυτοκριτική που ασκεί κατά την επεξεργασία των έργων του καταντά ανασταλτικά αυστηρή. Μελετάει Σίλλερ, Σλέγκερ, Σέλλινγκ, Χέγκελ, Γκαίτε και ο γερμανικός ιδεαλισμός γίνεται πιο έντονα παρών στο έργο του.

Εκτός από τον «Ύμνον εις την Ελευθερίαν», την «Ωδή εις τον θάνατο του Λόρδου Μπάυρον» και μια σειρά από μικρά λυρικά ποιήματα, όλα τα συνθετικά έργα του ποιητή ήταν ημιτελή και αποσπασματικά. Βέβαια αυτό, όπως αποδεικνύει ο χρόνος και οι περιστάσεις, πολύ λίγο μέτρησε ως προς την επιρροή που ασκεί στον ευρύτερο ελληνικό χώρο επί ενάμιση τώρα περίπου αιώνα ο Σολωμός και το έργο του, τροφοδοτώντας κάθε άξια λόγου λογοτεχνική δημιουργία και αποτελώντας μόνιμο ερέθισμα για κριτικούς, φιλολόγους και ερευνητές¹.

Για τους θεολόγους, ο Σολωμός αποτελεί τεράστια πρόκληση, καθώς το θρησκευτικό στοιχείο είναι έντονα διάχυτο σε ολόκληρο το έργο του. Θρησκευτικές ιδέες, εικόνες, εκφράσεις, γεγονότα και πρόσωπα βιβλικά ή ιστορικά που παραπέμπουν άλλοτε στην Αγία Γραφή, άλλοτε σε καιρίες και πάγιες θέσεις της Ορθόδοξης Ανατολικής Εκκλησίας ή θυμίζουν απόψεις και αποφθεγματικές ρήσεις Μεγάλων Ορθόδοξων Πατέρων και Θεολόγων. Η θρησκευτικότητα στο έργο του Σολωμού είναι τόσο διάχυτη και επίμονη, που δύσκολα μπορεί να περάσει απαρατήρητη. Ο Σολωμός γράφει ποιήματα, μα δε θα ήταν παράτολμο να πει κανείς πως πολύ συχνά μέσα απ' την ποίησή του θεολογεί.

Από τα νεανικά του κιόλας έργα, όπως είναι ο «Ύμνος εις την Ελευθερίαν», ένας θούριος που υμνεί τον αγώνα των Ελλήνων, μπορεί κανείς να συλλέξει άφθονο θεολογικό υλικό, καθώς ο Σολωμός μέσα από τους στίχους του δεν κρύβει πως πέρα από ένας φλογερός υπέρμαχος της πάλης του ελληνικού έθνους για λευτεριά, είναι και ένας βαθιά θρησκευόμενος Άνθρωπος. Έτσι αφουγκραζόμαστε μέσα από τις στροφές του ύμνου, όχι απλά τη νίκη ενός έθνους, του ελληνικού, μα και το θρίμβο μιας θρησκείας, του Χριστιανισμού: «Τῆς αὐγῆς δροσάτο ἀέρι, δε φυσᾶς τώρα ἐσύ πλιό, τῶν ψευδόπι-στων το αστέρι, φύσα, φύσα εἰς το ΣΤΑΥΡΟ»².

Μέσα σε τέσσερις στίχους ο ποιητής θέτει τη Θρησκεία οδηγό και σημαιοφόρο του ελληνικού αγώνα και το ιερότερο των χριστιανικών συμβόλων, ο Σταυρός, γίνεται για μια ακόμη φορά ο υπερασπιστής του χριστιανικού κόσμου έναντι του βαρβαρισμού που εκπροσωπεί ο Τούρκος δυνάστης, φέρνοντάς μας στο νου τον Μεγάλο Κωνσταντίνο και το «Εν Τούτῳ Νίκα».

Στις επόμενες στροφές η παρουσία της Θρησκείας γίνεται ακόμη εντονότερη, καθώς αυτή προσωποποιείται και σε ένα από τα ωραιότερα τμήματα του Ύμνου, συναντά στο Μεσολόγγι την Ελευθερία:

«Πῆγες εἰς τό Μεσολλόγγι τήν ἡμέρα τοῦ Χριστοῦ μέρα πού ἄνθισαν οἱ λόγγοι γιά τό τέκνο τοῦ Θεοῦ³. Και στην αμέσως επόμενη στροφή πραγματοποιείται η συνάντηση Θρησκείας-Ελευθερίας μέσα σε κλίμα κατά-νυξης και ιεροπρέπειας:

Σου ἴθε ἐμπρός λαμποκοπώντας ἡ Θρησκεία μ' ἕνα Σταυρό,

καί τό δάκτυλο κινώντας, ὅπου ἀνεί τόν Οὐρανό⁴.

Ο ποιητής καταστά σαφές ότι ο αγώνας αυτός βρίσκει την κύρωσή του στον ουρανό, το χέρι του Θεού στέκει προστατευτικό πάνω από τους Έλληνες και ευλογεί τη μάχη τους. Το θείο (ο Χριστιανισμός) συμβαδίζει με το ανθρώπινο σε έναν αγώνα ευλογημένο και ιερό.

Το μοτίβο παραμένει το ίδιο και στις στροφές που ακολουθούν. Οι στίχοι εμπνέουν θρησκευτικότητα και βαθιά κατάνυξη:

Εἰς τήν Τράπεζα σιμώνει καί τό σύγνεφο τό ἀχνό γύρω-γύρω της πυκνώνει που σκορπάει το θυμιατό⁵.

Ἀγροικάει τήν ψαλμωδία ὅπου ἐδίδαξεν αὐτή βλέπει τήν φωταγωγία στους Ἁγίους ἐμπρός χυτή⁶.

Ο ποιητής με τους στίχους του φτιάχνει εικόνες, βαθιά θρησκευτικές και χριστιανικές. Μοιάζει σαν να βάζει τον αναγνώστη μέσα σε έναν ναό, να παρακολουθεί την ιερή λειτουργία και ευλαβικά να συμμετέχει σ' αυτήν. Μέσα σε κλίμα χριστιανικού μυστικισμού και με περιστάμενες την Θρησκεία και την Ελευθερία, ο ποιητής απεικονίζει με το αχνό σύννεφο του θυμιατού, τις ψαλμωδίες, την φωταγωγία και τις εικόνες των Αγίων, τη χριστιανική μαχόμενη Ελλάδα.

Σε τόνο παρόμοιο είναι και οι επόμενες στροφές. Μία από αυτές μας θυμίζει έντονα την ρήση από το 1^ο κεφάλαιο της Αποκάλυψης του Ιωάννη «Εγώ εἰμί το Α και το Ω»⁷ ειπωμένη όμως σε στίχους. Αὐτός λέγει...

Ἄφουγκρασθῆτε: Ἐγώ εἶμ' Ἄλφα, Ὡμέγα ἐγώ.

Πέστε, πού θ' ἀποκρυφθῆτε, ἐσεῖς ὅλοι ἀν ὀργισθῶ⁸

Ο Θεάνθρωπος Χριστός, η αρχή και το τέλος του κόσμου, στέργει προς υπεράσπιση των Χριστιανών αγωνιζόμενων Ελλήνων και ο πέλεκυς της οργής του θα πέσει βαρύς την ώρα της θεοδικίας.

Ακολουθούν στροφές με αναφορές σε βιβλικά πρόσωπα, όπως ο Μωϋσής:

Ἄ! γιατί δέν ἔχω τώρα τή φωνή τοῦ Μωϋσῆ;

Μεγαλόφωνα τήν ὥρα ὅπου ἐσβιοῦντο οἱ μισητοί.⁹

Η επίκληση αυτή του προσώπου του Μωϋσή θυμίζει χωρία της Εξόδου, όπου: «Εἶπε δέ Μωϋσῆς πρὸς τὸν λαόν· θαρσεῖτε, στήτε καὶ ὀρᾶτε τήν σωτηρίαν την

παρά τοῦ Κυρίου, ἦν ποιήσει ἡμῖν σήμερον· ὃν τρόπον γάρ ἐώρακατε τοὺς Αἰγυπτίους σήμερον, οὐ προσθήσθε ἔτι ἰδεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον».**10**

Κατὰ παρόμοιο τρόπο και ο ποιητής, σαν νέος Μωϋσῆς προλέγει την καταστροφή των Τούρκων κατακτητῶν, χάριν της θείας επεμβάσεως, που θα σώσει τους Ἕλληνες.

Ἡ αναφορά σε πρόσωπα βιβλικά συνεχίζεται με την παρουσία της ἀδελφῆς του Ααρῶν, προφήτιδας Μαριάμ ὅπου:

Ἄκλουθαί τήν ἄρμονία ἢ ἀδελφή τοῦ Ααρῶν, ἢ προφήτισσα Μαρία μ' ἕνα τύμπανο τερπνόν.**11**

Ἡ εικόνα αὐτῆς της προφήτιδας Μαριάμ, που κρατᾶ το τύμπανο και προαναγγέλει ευχάριστες μελωδίες μοιάζει σαν να ἔναι αὐτούσια παρμένη ἀπὸ το 15^ο κεφάλαιο της Εξόδου ὅπου διαβάζουμε:

«Λαβοῦσα δὲ Μαριάμ, ἢ προφήτις ἢ ἀδελφή Ααρῶν τὸ τύμπανον ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, καὶ ἐξήλθοσαν πᾶσαι αἱ γυναῖκες ὀπίσω αὐτῆς μετὰ τυμπάνων καὶ χορῶν»**12.**

Με την παράθεση του προσώπου του Μωϋσῆ και της προφήτιδας Μαριάμ, ο ποιητής ἀποδίδει με περιγραφικὴ ἐνάργεια, τόσο την εικόνα της επερχόμενης καταστροφῆς των ἐχθρῶν, που θυμίζει τον καταποντισμὸ των Αιγυπτίων στην Ερυθρὰ Θάλασσα, ὅσο και τον ὕμνο για την επερχόμενη νίκη των Ἑλλήνων, που ο ἴδιος ο ποιητής ἐκστομίζει, ὅπως ἔκανε ἄλλωστε με την ἐπινίκια ὠδὴ της ἡ Μαριάμ, για τον λαὸ του Ἰσραήλ.

Ἡ ἀναφορά στα βιβλικά πρόσωπα κλείνει με τον Ἄβελ, ὅταν ο ποιητής μέσα ἀπὸ τους στίχους του ἀναρωτιέται: Δὲν ἀκούτε; Εἰς κάθε μέρος σάν τοῦ Ἄβελ καταβοᾷ· δὲν εἶν' φύσημα τοῦ ἀέρος, πού σφυρίζει εἰς τὰ μαλλιά**13.**

Ἡ ἐντονη ἀπορία του ποιητῆ που στρέφεται προς τους ισχυροὺς της χριστιανικῆς Ευρώπης, οἱ ὁποῖοι παραμένουν ἀδιάφοροι μπροστὰ στη θέα του χριστιανικοῦ αἵματος ἀθῶων Ἑλλήνων, ὁμοῖου με το αἷμα του βιβλικοῦ Ἄβελ, δὲν μπορεῖ παρά να μας παραπέμψει σε καινοδιαθηκικά χωρία, ὅπως αὐτὸ στο κατὰ Ματθαῖον Ευαγγέλιο: «Ὅπως ἔλθη ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον ἐκχυνόμενον ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ τοῦ δικαίου»**14.**

Στην «Φαρμακωμένη» ο Σολωμὸς διατηρεῖ ἀπὸ την ἀρχὴ ως το τέλος ἕνα τόνο ἱεροπρέπειας. Το ποῖημα αὐτὸ, ὅπως εἶπε και ο Παλαμάς εἶναι:

«τόσον ὑψηλόν, ὅσο και ἄπλό, συνθεμένο με ὅλη τήν εὐγλωττη ζέστη τῆς ἀπολογίας, με ὅλη την κατάνυξη τῆς προσευχῆς».**15**

Ἡ Φαρμακωμένη συμβολίζει τον ἀμαρτωλὸ ἄνθρωπο, που την ὥρα της ὑστατῆς Κρίσης θα βρεθεῖ ἐνώπιον του Θεοῦ για να λογοδοτήσει για τις πράξεις του:

«Θά ξυπνήση τήν ὕστερη μέρα, εἰς τὸν κόσμον ὀμπρὸς νά κριθῆ καί, στὸν Πλάστη κινώντας με σέβας τὰ λευκά της τὰ χέρια, θά πῆ»**16.**

Ο ποιητής ἀγγίζει μια σειρά ἀπὸ θεολογικά ζητήματα που ἀπασχόλησαν και ἐς αεὶ θα ἀπασχολοῦν Πατέρες της Εκκλησίας και θεολόγους, ὅπως εἶναι ἡ ἠθική, ἡ ἀμαρτία, ἡ μετάνοια και ἡ Κρίση κατὰ την Δευτέρα Παρουσία. Πλάθει τὴ μορφή της ἀδύναμης κόρης, που ἀμαρτάνει, μα ουσιαστικά εἶναι ἀθῶα και μες στην ντροπὴ και την ἀπόγνωση της ἀφαιρεῖ με τα ἴδια της τα χέρια τὴ ζωὴ της. Μετανοεῖ ὁμως και την ὥρα της Κρίσης της ἀπὸ το Θεό-Δημιουργὸ ζητεῖ τὴ συγχώρεση.

Ο Σολωμὸς ἔτσι πλέκει με στίχους μια διδακτικὴ ἱστορία για να νουθετήσει τον «ψεύτη κόσμον» που «τις κόρες τὶς μαύρες κατατρέχει ὅσο εἶν' ζωντανές, σκληρὲ κόσμε! καὶ δὲν τους λυπάσαι τὴν τιμὴν, ὅταν εἶναι νεκρές».

Σαν σύγχρονος Ευαγγελιστῆς Ματθαῖος μοιάζει ο ποιητής να προτρέπει : «Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε»**17.**

Με τρόπο εὐηχο και ἐναργὴ ο Σολωμὸς ξεδιπλώνει τὴ διδασκαλία της Εκκλησίας περὶ δικαίωσης, που ἀκολουθεῖ τις ἐπιταγές της ἀλήθειας και της δικαιοσύνης και ὑποτάσσεται στο Λόγο και το θέλημα του Θεοῦ.

Το ποῖημα «Εἰς Μοναχὴν» ἀποτελεῖ ἕνα ἀκόμη δείγμα του πόσο ἐντονο εἶναι το θρησκευτικὸ στοιχεῖο στο ἔργο του Διονυσίου Σολωμοῦ. Ο τίτλος κιόλας, μας προῖδεάζει για το περιεχόμενο. Ὅπως πολὺ εὐγλωττα παρατήρησε για το ποῖημα αὐτὸ ο Γιάννης Αποστολάκης: «Στις λίγες στροφές ο ποιητής ἐκλείσε το νόημα της ἀνθρώπινης ζωῆς, ὅπως θα ταίριαζε με την πίστη των Χριστιανῶν. Καθὼς τις διαβάζεις τις στροφές, χαίρεσαι που κάνεις με τὴ βοήθεια του ποιητῆ ὅλο το γύρο της ζωῆς»**18.**

Πραγματικά ο Σολωμὸς με μαεστρία μέσα σε λίγες στροφές κατορθώνει να ἀποτυπώσει ολόκληρο το ταξίδι της ἀνθρώπινης ὑπαρξης, ἀπὸ τὴ δημιουργία του κόσμου, τὴ γέννηση του ἀνθρώπου, το θάνατο και τὴν Κρίση των νεκρῶν, κατὰ τὴ Δευτέρα Παρουσία. Μας προσφέρει ἔτσι μια θεολογικὴ πραγματεία που ἀπηχεί τὴν χριστιανικὴ διδασκαλία για τὴ δημιουργία του ἀνθρώπου: «Ὁ Πλάστης κατ' εἰκόνα του τὸν ἄνθρωπον ἐποίησε»**19.**

Πόσο πολὺ θυμίζουν οἱ στίχοι αὐτοὶ το 1^ο κεφάλαιο της Γενέσεως, ὅπου και ἀναφέρεται: «Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν»**20.**

Στους ἀμέσως ἐπόμενους στίχους μνημονεύεται ἡ δημιουργία του κόσμου:

«Μὲς στὰ κρυφὰ τῆς γνώσης του τὴ χτίση μελετοῦσε γιὰ νά ναι τοῦ λιγόζωου ἀνθρώπου ἢ κατοικιά»**21.**

Στίχοι που ἀπηχοῦν και πάλι χωρία της Γενέσεως σχετικὰ με τὴ δημιουργία. Ἐτσι ἡ φράση: «τὴν χτίση μελετοῦσε», ως ἀποδίδουσα το ζῆλο και το ἐνδιαφέρον με το ὁποῖο ο Θεὸς δημιούργησε τον κόσμον, ὥστε αὐτὸς να ἐξηγηρετεῖ κατὰ τον καλύτερο δυνατό τρόπο τον ἄνθρωπο, θα μπορούσε να ἀντιστοιχεῖ στο χωρίο της Γενέσεως: «Και εἶδεν ὁ Θεὸς τὰ πάντα, ὅσα ἐποίησε, καὶ ἰδοὺ καλὰ λίαν»**22.**

Στις ἐπόμενες στροφές ο ποιητής καταπιάνεται με το θέμα του θανάτου, συνειδητοποιεῖ πως: «Φριχτὴ ἔναι ἡ ὥρα, που ὁ ἄνθρωπος βαριά ψυχομαχά»**23.**

Φοβερὰ εἶναι τα βήματα του θανάτου, φοβερὴ και ἡ ὥρα που αὐτὸς ἐρχεται για να πάρει τον ἄνθρωπο. Οἱ στίχοι φέρνουν στο νου εἰκόνες ἀπὸ τὴν Αποκάλυψη του Ἰωάννη, ὅπου περιγράφεται ο θάνατος με τα πιο ζοφερὰ χρώματα: «...και ἰδοὺ ἵππος χλωρὸς, καὶ ὁ καθήμενος ἐπάνω αὐτοῦ, ὄνομα αὐτῷ ὁ Θάνατος και ὁ ἄδης ἠκολούθει μετ' αὐτοῦ...»**24.**

Ὅμως ἡ κόρη δὲν θα πρέπει να φοβάται, μα ἔχοντας τον Χριστὸ στην καρδιά της να ἀντιμετωπίσει γενναία τὴν ὥρα αὐτῆ, γιατί, ὅπως λέει και ο ποιητής:

Ἴδου ὁ Χριστὸς, πού γέρνοντας στου πόνου τὸ κρεβάτι, σου σιάζει τὸ προσκέφαλο καὶ σε παρηγορᾷ**25.**

Ο Θεάνθρωπος Χριστός μπροστά στην ύστατη αγωνία του ανθρώπου γίνεται παρηγορητής και απαλύνει το φόβο του, καθώς όπως αναφέρεται και στην Β΄ προς Θεσσαλονικείς επιστολή:

«Αὐτός δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός καὶ ὁ Θεός καὶ πατήρ ἡμῶν, ὁ ἀγαπήσας ἡμᾶς καὶ δούς παράκλησιν αἰώνιαν καὶ ἐλπίδα ἀγαθὴν»**26.**

Ἄλλωστε ο θάνατος δεν αποτελεί το τέλος, μα μια νέα αρχή, την οδὸ που οδηγεί στην πραγματική ζωή, αυτή που θα ἔρθει με την Δευτέρα Παρουσία. Κι αυτό το γνωρίζει ο ποιητής γι αυτό ἄλλωστε και αναφωνεί:

Εὐτυχισμένο λείψανο, θέλει σου δώσει πάλι τὸν ἄρραβῶνα ὁ ἴδιος, ὅπου σου πῆρε ἀγάλη τὴν ἄρα που ἀπομείνανε τὰ στήθια σου νεκρά**27.**

Η νεκρὴ κόρη πρέπει να είναι ευτυχισμένη, καθώς ο θάνατός της θα σημάνει την ἔνωση της με τον Χριστό. Η Ανάσταση του Χριστού θα γίνει και δική της Ανάσταση. Αὐτός είναι ο πραγματικός ἄρραβῶνας που της προσφέρεται, «ἡ ζωὴ του μέλλοντος» και αυτό πρέπει να προσδοκᾷ και να επιθυμεί. Ὅπως θα ἔλεγε και ο Ἰωάννης ο Δαμασκηνός: «Δέσποτα Κύριε, Ἰησοῦ Χριστέ... ἀξίωσον με εἰς καθαρισμόν, καὶ ἁγιασμόν, καὶ ἄρραβῶνα τῆς μελλούσης ζωῆς καὶ βασιλείας»**28.**

Ο ποιητὴς κλείνει τη θεολογική του περιδιάβαση με μια επιγραμματική περιγραφή της Κρίσεως και της Δευτέρας Παρουσίας:

Τὰ κόκκαλα ἐβαρέθησαν στὸ μνήμα καρτερώντας, καὶ τρίζουνε ἀκατάπαυτα, τὴν κρίση ἀναζητώντας. Ξύπνα, ἀδελφή! Τὴ Σάλπιγγα τὴν ὕστερη ἀγροικῶ**29.**

Η εικόνα που μας προσφέρουν οι παραπάνω στίχοι είναι υποβλητική. Τα κόκκαλα που κείτονται στο μνήμα, σύμβολα του φθαρτοῦ υλικού κόσμου, ὅταν ἔρθει η Δευτέρα Παρουσία δεν θα υπάρχουν πιά, καθώς η αφθαρσία θα μετατρέψει κάθε τι υλικό σε αἰώνιο, ο φθαρτός κόσμος θα παραχωρήσει την θέση του σε ἕναν ἀφθαρτο πνευματικό κόσμο. Η εναγώνια προσδοκία των νεκρῶν που ἀέναα προσμένουν την Μέλλουσα Κρίση, κάποτε θα γίνει πραγματικότητα, καθώς θα ακουστῆ η «ὕστερη Σάλπιγγα», ὅπως λέει ο ποιητὴς, μα και ὅπως το συναντάμε στην Α΄ προς Θεσσαλονικείς επιστολή: «Ὅτι αὐτός ὁ Κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου καὶ ἐν σάλπιγγι Θεοῦ καταβήσεται ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χριστῷ ἀναστήσονται πρῶτον»**30.**

Παρόμοια εικόνα του τέλους συναντάμε και στον Λάμπρο, ὅπου ο ποιητὴς αναφωνεί: «Βλέπεις τούτους τούς τάφους; Καμμιά μέρα ἐδῶ μέσα καὶ σὺ θέ νὰ κοιμᾶσαι ἕως ὅπου ἀπὸ ψηλά θέλει βουίσει ἡ Σάλπιγγα ἢ στερνὴ νὰ σὲ ξυπνήση».

Θυμίζει την προφητεία του Ἰεζεκιήλ, ὅπου αναφέρεται: «Ἴδου ἐγὼ ἀνοίγω τὰ μνήματα ὑμῶν καὶ ἀνάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν μνημάτων ὑμῶν, καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραήλ»**31.**

Σε ἐπόμενους στίχους ο ποιητὴς απεικονίζει την εἰς Ἄδου κάθοδον τοῦ Χριστοῦ: Ὅταν ἡ Πύλη ἀκούστηκε νὰ σπάη τι χλαλὸ στὸν κάτω κόσμο ἐγίνη; Χαίρεται μέσα ἡ ἄβυσσος καὶ ἀσπρίζη. Ὁ περασμός τοῦ Λυτρωτῆ σφυρίζει.

Οι παραπάνω στίχοι περιγράφουν την εἰσοδο στην αἰώνια ζωή με την Ανάσταση, ὁπότε ο Χριστός σπάζει τις Πύλες του Ἄδη και ἐλευθερώνει πανηγυρικά τον

ἄνθρωπο ἀπὸ τα δεσμά του θανάτου. Οι στίχοι παραπέμπουν στην χριστιανική εἰκονογραφία, και πιο συγκεκριμένα στην απεικόνιση της Καθόδου του Χριστοῦ στον Ἄδη, ὅπως αὐτὴ αποτυπώνεται, για παράδειγμα, στο ομώνυμο ψηφιδωτὸ της Μονῆς Δαφνίου, της Νέας Μονῆς της Χίου, ἢ στην ψηφιδωτὴ παράσταση ἀπὸ τον Καθεδρικό ναὸ της Κοιμήσεως της Θεοτόκου στο Torcello της Βενετίας. Επιπλέον, θυμίζουν ιδιαίτερα και την Ορθόδοξη Ὑμνογραφία, ὅπως τον Ὅρθρο του Μεγάλου Σαββάτου, ὅπου και αναφέρεται:

«Ὁ συντρίψας κράτος θανάτου καὶ ἀνοίξας πύλας Παραδείσου ἀνθρώποις»**32,** καθώς και τον Εσπερινὸ της Κυριακῆς του Πάσχα: «Ἠνοιήσαν σοι, Κύριε, φόβω, πύλαι θανάτου, πυλωροὶ δὲ ἄδου ἰδόντες σε ἐπτύξαν· πύλας γὰρ χαλκᾶς συνέτριψας καὶ μοχλοῦς σιδηροῦς συνέθλασας καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς ἐκ σκοτόυ καὶ σκιᾶς θανάτου καὶ τοὺς δεσμοὺς ἡμῶν διέρρηξας»**33.**

Ο Κρητικὸς ἐξάλλου ἀποτελεῖ ἕνα ἀκόμη δείγμα του μεγάλου ἐνδιαφέροντος του Σολωμοῦ για καίρια θέματα της Ορθόδοξης Θεολογίας, τα οποία συχνὰ ἀπαντῶνται στο ἔργο του, ὅπως εἶναι ἡ Δευτέρα Παρουσία, ἡ Ανάσταση και ἡ Κρίση. Ο τρόπος με τον ὁποῖο ο ποιητὴς ἀντιμετωπίζει τα θέματα αὐτά, ἐξακολουθεῖ να μην παρεκκλίνει δογματικά ἀπὸ την Ορθόδοξη ἐρμηνεία, ὅπως ἄλλωστε συμβαίνει και στο σύνολο του ἔργου του. Ἐτσι ἀκούμε τον Κρητικὸ να αναφωνεῖ: «Λάλησε σάλπιγγα! Κι ἐγὼ το σάβανο τινάζω...», ἐνῶ στους ἀμέσως ἐπόμενους στίχους διαβάζουμε:

«Καὶ σχίζω δρόμο καὶ τς ἀχνούς ἀναστημένους κράζω: Μὴν εἶδετε τὴν ὁμορφιά, πού την Κοιλιάδα ἀγιάζει;»

Η συγκεκριμένη ἀναφορά στην Κοιλιάδα, παραπέμπει στην Κοιλιάδα του Ἰωσάφατ, τόπου ἐσχάτης κρίσης, θυμίζοντας ἀποσπάσματα ἀπὸ τον Ἰωήλ, ὅπως: «Καὶ συνάξω πάντα τὰ ἔθνη καὶ κατὰξω αὐτὰ εἰς τὴν Κοιλιάδα Ἰωσάφατ»**34** καθώς και: «ἐξεγειρέσθωσαν καὶ ἀναβαινέτωσαν πάντα τὰ ἔθνη εἰς τὴν κοιλιάδα Ἰωσάφατ, διότι ἐκεῖ καθιῶ τοῦ διακρίναι πάντα τὰ ἔθνη κυκλόθεν»**35.**

Ο Κρητικὸς, ὅπως παρατηρεῖ και ο Νικόλαος Τωμαδάκης: «εἶναι φθασμένος εἰς το πραγματικὸ ἀκρογιάλι τῆς Σωτηρίας, ὅπου ἀντὶ τῶν πρόσκαιρων ἀγαθῶν πού περιμένουν τοὺς πρόσφυγας, ἀναμένει το ζεῦγος ἢ ἀπόλυτος ἔνωσις και ἡ ἀληθῆς γνώσις τοῦ ἀγαθοῦ»

36. Αἰσιοσημείωτος τέλος εἶναι ο στίχος ἀπὸ τον Κρητικὸ: «Κι ἀπὸ το πέλαο, που πατεῖ, χωρὶς νὰ τὸ σουφρώνη» που συναντάται σε διάφορες παραλλαγές και σε ἄλλα ποιήματα του Σολωμοῦ, ὅπως στο ἀπόσπασμα: «Στὴν κορυφὴ τῆς θάλασσας, πατώντας στέκει, καὶ δὲν συγχύζει τὰ νερά της», καθώς και στους Ἐλεύθερους Πολιορκημένους: «Χρυσὸ ὄνειρο ἠθέλησε τὸ πέλαγο ν' ἀφήση, τὸ πέλαγο πού ἐπάτουνε χωρὶς να το συγχύζη»**37.**

Οι παραπάνω στίχοι θυμίζουν ἔντονα την εικόνα του Ἰησοῦ, ο ὁποῖος περπατᾷ πάνω στην θάλασσα, χωρὶς διόλου να ταραξεί τα νερά της, ὅπως το περιγράφει ο Ευαγγελιστὴς Ματθαῖος: «ἀπῆλθε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης»**38** και με παρόμοιο τρόπο ἐπαναλαμβάνουν και οἱ Ευαγγελιστὲς Μάρκος και Ἰωάννης**39.**

Πολλὰ ἀκόμη θα μπορούσαν να εἰπωθῶν ὅσον ἀφορᾷ το θρησκευτικὸ στοιχεῖο στο ἔργο του Διονυσίου Σο-

Η Χίος με τα μάτια των άλλων...

Μέσα από ένα βιβλίο που γράφει... ιστορία

Όταν το Σάββατο εκείνο μου τηλεφώνησε ο φίλος Γιάννης Κολλιάρης και μου είπε ότι σε ένα βιβλίο συνταγών που του έστειλαν από την Αθήνα, έγραφαν για μένα και το Περιοδικό μας, η έκπληξή μου ήταν μεγάλη και του ζήτησα περισσότερες πληροφορίες. Δευτέρα πρωί μου τηλεφώνησε η συγγραφέας Βάσω Λούβαρη-Γιαννέτσου και μου είπε ότι με τις ευχαριστίες της που της επέτρεψα να αναδημοσιεύσει αποσπάσματα από τη «Δάφνη», μου στέλλει και το βιβλίο της. Τότε θυμήθηκα την ευγενική κυρία που πριν από καιρό μου είχε πει στο τηλέφωνο ότι είχε διαβάσει τη «Δάφνη» στο διαδίκτυο και μου είχε ζητήσει άδεια αναδημοσίευσης κάποιων

λωμού, όμως ούτε το είδος του παρόντος κειμένου, ούτε ο χρόνος επιτρέπουν κάτι περισσότερο από μια συνοπτική και ενδεικτική αναφορά.

Πάντως σίγουρο είναι ότι η επίδραση της θρησκείας στο έργο του υπήρξε σημαντική και διόλου επιφανειακή ή διακοσμητική. Ο Σολωμός μέσα από την ποίηση του προσεγγίζει την θρησκεία και το χριστιανισμό με τη γνήσια ειλικρίνεια και αμεσότητα των πρώτων Χριστιανών, τη αυστηρή προσήλωση στην ορθόδοξη δογματική των Μεγάλων Πατέρων της Εκκλησίας και τη θέρμη του βαθιά θρησκευόμενου Ανθρώπου.

1 Τα βιογραφικά στοιχεία για τον Διονύσιο Σολωμό ελήφθησαν από το Παγκόσμιο Βιογραφικό Λεξικό, Εκδοτική Αθηνών Τόμος 9^Α. **2** Στροφή 73^η / **3** Στροφή 73^η / **4** Στροφή 89^η / **5** Στροφή 91^η / **6** Στροφή 92^η / **7** Κεφ 1^ο, εδαφ. 8^ο / **8** Στροφή 98^η / **9** Στροφή 118^η / **10** Έξοδος 14,13 / **11** Στροφή 120^η / **12** Έξοδος 15,20 / **13** Στροφή 156^η / **14** Κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο Κεφ. 23, στ.35 / **15** Δ. Σολωμού, Άπαντα, επιμέλεια Ν. Παπανικολάου, τομ. 1^ο, «Το ελληνόγλωσσο έργο». / **16** 9^η στροφή / **17** Κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο, Κεφ. Ζ, εδαφ. 1. / **18** Δ. Σολωμού, Άπαντα, επιμέλεια Γ. Ν. Παπανικολάου, τομ. 1^ο, «Το ελληνόγλωσσο έργο». / **19** 8^η στροφή / **20** Γένεσις, Κεφ. 1^ο, εδάφ 26^ο. / **21** Στροφή 8^η. / **22** Γένεσις, Κεφ. 1^ο, εδάφ 31^ο. / **23** Στροφή 10^η. / **24** Αποκάλυψις, Κεφ. 6^ο, εδαφ. 8^ο. / **25** Στροφή 11^η. / **26** Β' προς Θεσσαλονικείς, Κεφ. 2^ο, εδαφ. 16^ο. / **27** 12^η στροφή / **28** ΣΤ' ευχή / **29** 13^η στροφή / **30** Α' Θεσσαλονικείς, κεφ. 4^ο, εδαφ. 16^ο / **31** Ιεζεκιήλ, κεφ 37^ο / **32** Στάσις τρίτη, ήχος πλάγιος β' / **33** Στιχηρά ανατολικά / **34** Ιωήλ, κεφ 3^ο, εδαφ 2^ο / **35** Ιωήλ, κεφ 3^ο, εδαφ 12^ο / **36** «Διονύσιος Σολωμός», επιμέλεια Ν.Β. Τωμαδάκη, 1954, σελ. ριζ'. / **37** Ελεύθεροι Πολιορκημένοι, σχεδιάσμα Β' / **38** Κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο, κεφ. 14^ο, εδαφ.26^ο / **39** Κατά Μάρκον Ευαγγέλιο, κεφ 6^ο, εδαφ 48, κατά Ιωάννην Ευαγγέλιο κεφ 6^ο, εδάφ 19^ο.

κομματιών. Όταν πήρα στα χέρια μου λίγες μέρες μετά, το καλαίσθητο βιβλίο που βλέπετε στη φωτογραφία (Εκδόσεις Παπαζήση), στις 272 σελίδες του και το σκληρό εξώφυλλο, είδα μια προσεγμένη έκδοση και μια άριστη συγγραφική

εργασία, που εκτός από τις θαυμάσιες συνταγές (μου αρέσει να μαγειρεύω), ασχολείται με την ιστορία και την παράδοση κάθε τόπου, απ' όπου οι συνταγές.

Στις 73 σελίδες που ασχολείται με τη Χίο τις Οι-

νούσες και τα Ψαρά, συναντούμε ωραίες φωτογραφίες, ιστορικό του κάθε νησιού, προβολή του Κάμπου, του Λαογραφικού Μουσείου Καλλιμασιάς, των Καρδαμύλων, του Εμπορίου και πολλά άλλα. Συνιστούμε ανεπιφύλακτα το βιβλίο σε κάθε αναγνώστη μας (κάτι που δε συνηθίζουμε) κι ευχαριστώντας όσους με πονήματά τους προβάλλουν τον τόπο μας, παραθέτουμε το κομμάτι που ασχολείται με μας και το Περιοδικό μας.

Βαγγέλης Ρουφάκης

*

«Στο Δήμο Καμποχώρων, με κεφαλοχώρι το Χαλκειό, ανήκει και ο Δαφνώνας. Χτισμένος στις πλαγιές του όρους Κακιά Σκάλα αγναντεύει τον Κάμπο και τα παράλια της Ιωνίας. Το όνομά του το πήρε από τις πολλές δάφνες που φύονται εκεί.

Οι κάτοικοι του Δαφνώνα είναι πολύ δραστήριοι σε ότι αφορά την προβολή του χωριού τους, της παράδοσής τους, καθώς και της υπόλοιπης Χίου. Δε βρήκα εκδήλωση στη Χίο, μέσω του διαδικτύου, που να μην έχει συμβάλλει ενεργά ο κύριος Βαγγέλης Ρουφάκης, εκδότης του περιοδικού «ΔΑΦΝΗ» και έργων λογοτεχνών από τη Χίο, κυρίως. Στο ένατο τεύχος του περιοδικού δημοσιεύει ένα αφήγημα του Δημοσιογράφου από τον Δαφνώνα, Πέτρου Μαρτάκη που, δυ-

στυχώς, «έφυγε» πρόσφατα, πατέρα των χαρακτών «ΜΠΟΥΡΛΗΣ-ΤΖΑΝΝΗΣ» από το βιβλίο του Ομηρίου Πνευματικού Κέντρου.

Με την άδεια του κυρίου Ρουφάκη, σας μεταφέρω μερικά αποσπάσματα για να δείτε την ιδιοματική, μουσική, ντοπιολαλιά και τους γλωσσικούς ιδιοματισμούς που χρησιμοποιεί ο εν λόγω δημοσιογράφος που ζωντανεύει μνήμες και διασώζει μιαν ανεκτίμητη κληρονομιά για τους νεότερους.

Ειν' κρυώμα

-Άχουτας! Για δε, καλέ, χιόνια! Σαν ξασμένος αφρός πέφτουνε κ' εν φαίνεται το χωριό κάτω. Να δούμεν πιο όξω, αφ' την πεζούλα του τσαρδακιού;

-Όχι, μωρή σεις! Εμπάτεν μέσα να ντυθήτενε πρώτα. Εσύ τα φταις, γέρο, που τις εξελόγιασες πούλεες, πως το πρωί άχομενε χιόνια κ' επεταχτήκανε πρωί-πρωί να δούνε, γιατί εν έκλεισαν μάτι όλην τη νύχτα να τα περιμένουνε, οι ούριες, κοτζά γυναίκες της παντριάς!

-Άντε ομπρός-πίσω, λε ο γέρο Παντελής, ο κύρης τος και κλειεί την πόρτα.

...

Άντε κ' εσύ κυρά Μαργαριτού! Τη φρασκομηλιά. Να μοσχομυρίσει το σπίτι, να τηνε ρουφήσομενε να ζεστοκοπηθούμενε. Να βουτήσομενε κανένα παξιμάδι, να φάμεν και κάμποσες ελιές κουρμάδες να συνεφέρομενε κι ύστερις να χαρούμεν τα χιόνια.

Πιο κάτω αναφέρεται σ' ένα ζευγάρι γειτονόπουλα που αγαπήθηκαν και παντρεύτηκαν από ένα χιονοπόλεμο.

-Και να μην σας τα μωρολογώ γιατί α θήτενε ν' αφήκετενε το περιοδικό για να ζεστάνετενε τα χεράκια σας στο μαγκάλι, για σ' ευτό είντα που το λένε, το καλοριφέρ, να μην σας τα μωρολογώ, εδεδέτσι, επήεν ο Αργύρης εδεκείνην την παραμονή των Χριστουγέννων κ' ήπιαν το βραστικό με τους κουρκουμπίνους και ψαθούρια -τεφαρίκι ψαθούρια, γεια στα χέρια τος- με την Βεργινία και για δήτενε -είντα είναι τα τυχερά κ' είντα κάμνουν τα χωρατά- ακόμα το πίνουνε μαζί άμα, χειμώνα, είναι ξέμπαρκος, με παρέγια το γιο και τις δυο τος κόρες, γιατί, γλέπεις, έεκείνα τα χιόνια, πράγματις, εγινήκανε νυφικό που τους ετύλιξενε και «έσονται οι δυο εις σάρκα μίαν» και «ους ο θεός συνέζευξεν, άνθρωπος μη χωριζέτω» προ παντός άμα χιονίζει που ειν' και κρυώμα. Αμέ!

Ένας απέ τη Χίος
(Έτσι υπόγραφε τα έργα του)»

Η τελευταία αντιμονή

Δε με γελά του πελάγου η σιωπή,
της μπόρας το προμήνυμα μου δείχνει.
Στην πλώρη κιόλας φτάνει
το κύμα το βουβό.
Αδίστακτα στο πέρασμά της
τα εμπόδια καταπίνει,
γιγαντώνεται
και στεφανώνεται μ' αφρούς.
Του λιμανιού τ' απάγκιο
μακριά φαντάζει
και το βαρόμετρ' όλο πέφτει.
Χάθηκε ο ήλιος στην αντάρα
κι η μηχανή, αγκομαχά
μέσα στο γέρικο κουφάρι.
Γαντζωμένος στην κουπαστή
προετοιμάζομαι
για την τελευταία αντιμονή,
σ' ένα θανάσιμο αγκάλιασμα.
Ποιος άραγε θα ειν' ο νικητής;
Εγώ, αυτή κι δυο μαζί;
Για μένα δε μετρά
μα ούτε τη μπόρα νοιάζει.
Αποφασίσθηκε:
Παράδοση στον άνεμο.

Δημ. Μελαχροινούδης

*

Σιωπή

Όλα γύρω αμίλητα
Τα σπίτια, τα δέντρα, τα μονοπάτια.
Όμως στην ακοή μου ξεσπούν
φωνές ζεστές, θροΐσματα, βήματα.

Κάποτε ζεστάθηκα σ' ένα τζάκι,
κάποτε δροσίστηκα κάτω από ένα δέντρο.
Κάποτε πέρασα το μονοπάτι της αγάπης.

Όλα τώρα αμίλητα και λυπημένα
με κοιτούν και μου θυμίζουν ποιος ήμουν.
Τα χέρια απλώνω,
γέρνω το κορμί,
μα σπαρταρούν τα πόδια μου.

Η καρδιά μου διψά για την αγάπη.
Και ξεσπούν στην ακοή μου
φωνές ζεστές, θροΐσματα, βήματα...

«Άπαντα»

Γιάννης Μουτάφης

Γράμματα από τους αναγνώστες μας

(Η δημοσίευση επιστολών γίνεται με επιλογή. Γράμματα που δεν δημοσιεύονται δεν επιστρέφονται.)

Αγαπητέ Βαγγέλη

Σου στέλνω αυτό το CD μου, ως τίμια και ευτυχή ανταλλαγή προϊόντων (πνεύματος).

Σ' ευχαριστώ ακόμη μια φορά για τις δημιουργικές σου φωτογραφίες.

Κάθε επιτυχία στο έργο σου.

Φιλικά

Μανώλης Σορμαϊνης (ηθοποιός)

*

Αγαπητέ μου Βαγγέλη

Και... εγγράφως (δι' επιστολής όπως τον παλιό καιρό) σου στέλνουμε ένα μεγάλο ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ για την τόση αγάπη με την οποία μας περιέβαλες.

Στον αγαπητό Δημήτρη δώσε επίσης τις ευχαριστίες μας.

Σε φιλώ

Ιάσων Ευαγγέλου

*

Κύριε Ρουφάκη

Ο Διευθυντής, οι καθηγητές και οι εκπαιδευόμενοι του Σχολείου Δεύτερης Ευκαιρίας Χίου, ευχαριστούμε θερμά για την προσφορά του Περιοδικού «Δάφνη» και βιβλίων για τη σχολική μας βιβλιοθήκη.

Ευχόμαστε υγεία και καλή συνέχεια στις δημιουργικές σας δραστηριότητες.

Ο Διευθυντής

Νίκος Στουπάκης

*

Προς κυρίους

Ε. Ρουφάκη-Δημ. Μελαχροινούδη

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χίου και ιδιαίτερα το Τμήμα Τουρισμού, σας ευχαριστούν για την ουσιαστική βοήθειά σας στη συγκέντρωση και αξιοποίηση του υλικού όσον αφορά την έκθεση στο «Sydney», το οποίο θα βοηθήσει στην προβολή του τόπου μας.

Η Προϊσταμένη του Τμήματος Τουρισμού

της Ν. Α. Χίου

Ευτυχία Λυπαρή

*

Αγαπητέ μου Βαγγέλη

Σ' ευχαριστώ θερμά για τα «Χιώτικα Αφηγήματα» του αξέχαστου Πέτρου Μαρτάκη, την πρόσφατη έκδοση του Περιοδικού «Δάφνη» που είχας την καλοσύνη να μου προσφέρεις.

Είσαι και συ ένας από τους άδολους και ανιδιο-

τελείς εργάτες, που με κόπους και προσωπικές θυσίες ανάβεις φανάρια πολιτισμού, που διαλύουν σκιές και φωτίζουν τον τόπο.

Να είσαι πάντα καλά

Γιάννης Καράλης

(Πρόεδρος του Φ. Ο. Χ.)

*

Αξιότιμοι κύριοι

Σας ευχαριστώ για την ευαισθησία και λεπτότητά σας να μου ταχυδρομήσετε το σχετικό (με την ομιλία στη Χίο) CD.

Σας συγχαίρω για το έργο σας και την αποτελεσματικότητά σας.

Με τιμή

Καθηγητής Ιωάννης Ν. Αυγουστής

*

Αγαπητέ Βαγγέλη

Στο Πανελλήνιο Συνέδριο (2-5 Μαΐου) που έγινε στο Hilton, οι γιατροί-συγγραφείς έκαναν για Τρίτη χρονιά φέτος έκθεση βιβλίου. Πενηταπέντε γιατροί με 119 βιβλία. Μεταξύ αυτών τρεις Χιώτες. Ο ένας (Ι. Μουτάφης) μακαρίτης. Ο Ι. Αυγουστής και «η φιλενάδα σου η «Δαφνούσaina» της οποίας και τα τρία βιβλία (τόσα είχαμε δικαίωμα να εκθέσει καθ' ένας) ήταν χιακού περιεχομένου.

Τα «Λωλόδεντρα» φιγουράριζαν πρώτη θέση. Όταν μου στείλουν φωτογραφίες θα σου στείλω να δεις τα έργα σου. Η Χίος παντού παρούσα.

Σου στέλλω πρόγραμμα-πρόσκληση για την ομιλία μου στο Πανελλήνιο Οφθαλμολογικό Συνέδριο που θα γίνει στο Μέγαρο Μουσικής. Πάρε το Μελαχροινούδη κι... ελάτε.

Πολλά-πολλά χαιρετίσματα από το Μωριά

Σεβαστή (Χαβιάρα-Καραχάλιου)

*

Στην προαναφερθείσα από την κυρία Σεβαστή Χαβιάρα-Καραχάλιου έκθεση εξετέθησαν τα βιβλία των Χίων ιατρών λογοτεχνών:

Ι. Αυγουστή «Η ζήλεια σαν βιολογικό φαινόμενο», «Όλα για την υγεία» και «Ιατρική του χθες».

Του Ι. Μουτάφη «Απαντα», 1)Πεζά 2)Ποίηση 3)Μελετήματα, Μετάφραση, Θέατρο.

Της Σεβαστής Χαβιάρα Καραχάλιου «Λωλόδεντρα», «Η Λαϊκή Ιατρική της Χίου» και «Τα θεραπευτικά βότανα της Χιακής γης».

ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΜΟΥ

Του Βαγγέλη Ρουφούκη

22.9.70

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Χ Ι Ο Υ

Έν Χίω τῆ 12-9-1970

Αριθ. πρωτ. Ε.Π.17

Π ρ ό ς

Τούς κ.κ. Διευθυντάς τῶν Δημοτικῶν Σχολείων
καί Νηπιαγωγείων τῆς Περιφερείας
Έδρας των

Εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ'ἀριθ. Ε.Π. 442/17-8-1970 Διαταγῆς τῆς Νο-
μαρχίας Χίου, δι'ἧς ἐκοινοποιήθη ἡμῖν τό ὑπ'ἀριθ. 401273/14/11-
7-70 ἔγγραφον τοῦ Ἑπουργείου Ἐξωτερικῶν, παραγγέλλομεν ὅπως μή
γίνωνται παρ'ὑμῶν δεκταί πάσης φύσεως βεβαιώσεις ἐκδιδόμεναι ὑπό
τοῦ ἱερέως Χριστοφόρου Μάνεση, διαμένοντος ἐν Αὐστραλίας.

Ὁ Ἐπιθεωρητής

ΔΗΜ. ΒΑΡΟΥΤΣΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΕΩΣ

Χ Ι Ο Υ

Έν Χίω τῆ 12-9-1970

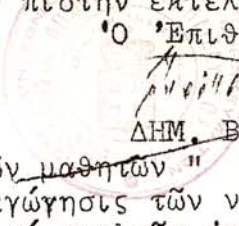
Αριθ. πρωτ. Ε.Π. 18

Π ρ ό ς

Τούς κ.κ. Διευθυντάς τῶν Δημοτικῶν Σχολείων
καί Νηπιαγωγείων τῆς Περιφερείας
Έδρας των

Κοινοποιοῦμεν κατωτέρω ἐν ἀντιγράφῳ τήν ὑπ'ἀριθ.Ε.Π. 3109/2-
5-70 Ἐγκύκλιον Διαταγῆν τοῦ Ἑπουργείου Ἐθνικῆς Μαιδείας καί
ὄργανων καί παραγγέλλομεν τήν πιστήν ἐκτέλεσιν ταύτης.

Ὁ Ἐπιθεωρητής

ΔΗΜ. ΒΑΡΟΥΤΣΗΣ

ΘΕΜΑ: " Ἐθνική διαπαιδαγώγησις τῶν μαθητῶν "

Δεδομένου ὅτι ἡ ἐθνική διαπαιδαγώγησις τῶν νέων ἀποτελεῖ βασι-
κὴν ἐπιδίωξιν τῆς παρεχομένης εἰς τὰ σχολεῖα ἀγωγῆς καί ἐπειδὴ ὁ
κομμουνισμὸς καί ἡ ἀναρχία οὐδέποτε ἐγκατέλειψαν τήν ἀνά τόν κό-
σμον προσπάθειάν του

Π α ρ α γ γ έ λ ο μ ε ν

ὅπως ἐκδώσῃτε καταλλήλους ὁδηγίας πρὸς τὰ ὑφ'ὑμῶν σχολεῖα, ὅπως
Διευθυνταί καί διδακτικὸν προσωπικὸν αὐτῶν ὅλων τῶν εἰδικότητων
μὴ παραλείπουν εὐκαιρίαν τόσον κατὰ τὰς ὀργανουμένας ὁμιλίας κατὰ
τὰς διαφόρους ἐθνικὰς ἐπετελοῦς καί ἑορτὰς ὅσον καί κατὰ τήν ἐν τῇ
τάξει διδακτικὴν ἐργασίαν διὰ τήν καλλιέργειαν τῆς ἐθνικῆς συνει-
δήσεως τῶν Ἑλληνοπαίδων " .

Το λωβοκομείο της Χίου

Του Δημήτρη Μελαχροινούδη από την υπό έκδοση εργασία του «Υγειονομικά»

Με δικαιολογημένο ενδιαφέρον διάβασα στην τοπική εφημερίδα «Πολίτης» της 27 Απριλίου το άρθρο του Άγγελου Π. Μελέκου για το λωβοκομείο της Χίου, εν όψει μάλιστα κυκλοφορίας σχετικής έρευνάς μου για τα «Υγειονομικά» του νησιού μας, το δεύτερο μισό του 19ου αιώνα, όπως εμφανίζονται στον τύπο της εποχής.

Το λωβοκομείο, στη μακρόχρονη λειτουργία του από το 1378, όπως αναφέρεται, ενδεχομένως στη δεύτερη δεκαετία του 1800 να σταμάτησε να προσφέρει τις υπηρεσίες του, λόγω της χολέρας με τις χιλιάδες θύματα που ενέσκηψε στη Χίο, παρά το μεγάλο αριθμό των τροφίμων του (200), στις αρχές του αιώνα. Τούτο συνάγεται από την αναφορά ότι οι Οθωμανοί αποφεύγουν κάθε ανάμιξη στην πολιτική διοίκηση της Χίου και «επαίνεσαν την ίδρυση του λεπροκομείου και του ορφανοτροφείου (Κυρ. Σιμπούλου «Ξένοι Ταξιδιώτες στην Ελλάδα» 1810-1821, Αθήνα 1975, τόμος Γ' σελ.536).

Οπωσδήποτε τα πολλά θύματα λέπρας στη Χίο, δημιούργησαν την ανάγκη, όχι πολλά χρόνια αργότερα, να ιδρυθεί και δεύτερο λωβοκομείο στη διοικητική περιοχή των 21 Μαστιχοχωρίων, του «καλού χωρίου ή λωβοχωρίου», όπως ονομαζόταν. Τα ερείπια

του φαίνονται ακόμη και σήμερα στην περιοχή «Πανιά» μεταξύ της Καλλιμασιάς και του Θολοποταμιού, δίπλα στην εκκλησία του Αγίου Παντελεήμονα, ιδιοκτησία του δήμου όπως προαναφέρθηκε.

Σύμφωνα με αναφορές στον τύπο της εποχής (ΝΕΟΛΟΓΟΣ Κωνσταντινούπολης και Η ΑΜΑΛΘΕΙΑ Σμύρνης), το λωβοκομείο του Κοφινά βρισκόταν κάτω από την εποπτεία του Μητροπολίτη Χίου και είχε τη δική του εφορία (ΝΕΟΛΟΓΟΣ 18/30 Ιουλίου 1874 αρ.1644), ξε-

χωριστή από αυτήν του νοσοκομείου και χωρίς την οποιαδήποτε ανάμιξη των καθολικών.

Τα έξοδα λειτουργίας του, αντιμετωπίζονταν με δημόσιο έρανο και με δωρεές, όπως των ασφαλιστικών εταιριών «Πρόοδος» (1870), «Ομόνοια» και «Αι δύο Αδελφάι» (1873) αλλά με τη βοήθεια κυρίως των ομογενών. Μία ανταπόκριση της 11/23 Ιουλίου 1869 στο ΝΕΟΛΟΓΟ π. χ. αναφέρει ότι μεταξύ των ευεργετών του λωβοκομείου είναι και το όνομα του Ιωάννη Χωρέμη, εμπορεύμενου στην Αλεξάνδρεια «Παρά της οικογενείας ταύτης δωρούνται συνεχώς τοις εν λωβοκομείω πάσχουσι διάφορα φορέματα, τρόφιμα και χρήματα».

Εκτός από τις διάφορες δωρεές, το λωβοκομείο προσπορίζεται χρήματα από κληροδοτήματα, όπως του Ζαννή Σιδερικουόδη γρ. 2500 (1870), του Παντιά Αργέντη φρ. 2000 (1874), του Παυλή

Ροδοκανάκη από το Λιβόρνο χρυσά εικοσάφραγκα 10 (1875), του Πέτρου Δ. Σκυλίτση από τη Μασσαλία λίρες τουρ. 100, του Μιχαήλ Παντ. Μαυρογορδάτου από το Λονδίνο Λ. Α. 120. Στο λωβοκομείο αποστέλλεται και ρουχισμός, όπως στην περίπτωση της χήρας Ματθαίου Ροδοκανάκη από την Κων/πολη (1874), η οποία αποστέλλει ένα κιβώτιο γεμάτο μεταχειρισμένα λινά υ-

φάσματα που μοιράστηκαν μεταξύ νοσοκομείου και λωβοκομείου. Ακόμη (το 1876) μια φιλόπρωχος κυρία, όταν έμαθε την ανάγκη που είχε όχι μόνο το νοσοκομείο, αλλά και το λωβοκομείο «εις παλαιά και μεταχειρισμένα άσπρα λινά διά τας πληγάς των ασθενών», έγραψε στον ιερατικό προϊστάμενο του ορθοδόξου ναού της Μασσαλίας κ. Θ. Παντελίδη, εκείνος «συνέλεξε προθύμως και απέστειλε ικανά».

Επίσης εις δημοσίευμα του ΝΕΟΛΟΓΟΥ (24/5 Ιαν. 1879-80, Αριθ.3263) αναφέρεται ότι «ανώ-

La quête du lépreux. — Composition de E. Bayard, d'après le texte.

Έρανος για τους λεπρούς (περιοδικό Le Tour Du Monte, Βιβλιοθήκη Κοραή)

Δελτίο τύπου

Ευχαρίστως σας γνωρίζουμε ότι θα λάβει χώρα και κατά το προσεχές θέρος το ετήσιο παγκόσμιο συνέδριο της Ομηρικής Ακαδημίας από 13/22-7-2007 στην Ελλάδα (Αθήνα, Χίο, Οινούσες, κ. α.). Αποτελεί ίσως τη λαμπρότερη παγκόσμια ετήσια φιλολογική σύνοδο, η οποία τελεί υπό την αιγίδα του Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας και διοργανώνεται από την Euroclassica (Όμιλο Ευρωπαϊκών Εταιρειών Καθηγητών Κλασικών Γλωσσών και Πολιτισμών) σε συνεργασία με τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χίου, το Ομήρειο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Χίου, Πανεπιστήμια, επιστημονικά ερευνητικά, πολιτιστικά ιδρύματα. Θα συμμετάσχουν διακεκριμένοι ελληνιστές Ακαδημαϊκοί, Καθηγητές Πανεπιστημίων, διδάκτορες, ερευνητές και φοιτητές από την Ελλάδα, την Ευρώπη, και από όλο τον κόσμο.

Οι σύνεδροι θα εντυπώσουν στα ομηρικά έπη, στην ελληνική γραμματεία, γλώσσα, ιστορία και πολιτισμό στη διαχρονική τους ροή.

Όλοι απερχόμενοι γίνονται οι καλύτεροι πρεσβευτές της χώρας μας στο εξωτερικό. Μέχρι τώρα, από το 1997 έως πέρσι παρακολούθησαν 1800 σύνεδροι οι οποίοι θα ανέλθουν στους 2000 με τους φετινούς. Έτσι ο Ελληνικός πολιτισμός και τα ελληνικά γράμματα ακτινοβολούν παγκοσμίως.

Εκ της Ομηρικής Ακαδημίας

νυμος εξ Αλεξανδρείας έπεμψεν τω λωβοκομείω 2 σάκκους ορύζης αγγλικής οκ. 210, ήμισυ σάκκον ορύζης Αλεξανδρείας οκ. 20, όμοιον φακής οκαδ. 50, έτερον σάκκον μικρόν κουκκίων οκ. 25, ήμισυ σάκκον χουρμάδων οκ. 50, ήμισυ σάκκον φουσιών οκ. 50».

Στη χειρόγραφο, τέλος, διαθήκη του Ζωρζή Καλουτά (1892) προβλέπονται για το λωβοκομείο λ. οθ. 200.

Καταλήγοντας μας εντυπωσιάζει το γεγονός ότι «το αρχαιακό υλικό από βιβλία και μπουκάλια φαρμάκων» για τα οποία ο κ. Γ. Παπαδόπουλος έχει εκφράσει την αγωνία του για την τύχη τους, δεν έχει διασφαλισθεί όπως π. χ. αυτό του νοσοκομείου Χίου, το οποίο παραδόθηκε στο Ιστορικό Αρχείο Χίου.

Μιχ. Αργυρόπουλος

Αναφορά στο έργο του*

«...Κατά την γνώμη μου η αξία των τραγουδιών του κ. Αργυροπούλου είναι και ιστορική γιατί καθρεφτίζουν την ψυχή της Σμύρνης, την λαογραφία της και τους στίχους των ζωγραφίζονται πρόσωπα και πράγματα που έσβυσαν για πάντα μετά το μεγάλο δράμα της καταστροφής. Έτσι τα τραγούδια της Ανατολής παίρνουν μια εξαιρετική θέση στην Νεοελληνική ποίηση και παραμένουν και ως ντοκουμέντα πολύτιμα της Μικρασιατικής ψυχής.

Τα «τραγούδια της Ανατολής» διαιρούνται σε τρία μέρη, της ομορφιάς και της αγάπης, της πατρίδος και της λεβεντιάς, των Σουλτάνων και τ' Ανατολίτικα. Είναι ο κ. Αργυρόπουλος από τους παλαιότερους ποιητές, σύγχρονος του Παλαμά και του Δροσίνη, γνώριμος στον Ελληνικό πνευματικό κόσμο από την εποχή του «Ραμπαγά» και του «Μη Χάνεσαι» και συνεργάτης του αειμνήστου Βλάση Γαβριηλίδη.

Το πρώτο ποιητικό βιβλίο του είναι τα «Τραγούδια του Γένους» δημοσιευμένο με το ψευδώνυμο Ρήγας Ραγιάς. Εκεί ο καϋμός της πατρίδος φουντώνει το νου και τη ψυχή του. Είναι όλα γραμμένα όπως και τα περισσότερα του νέου βιβλίου του, στο καφενείο της προκουμαίας της Σμύρνης με τη συντροφιά του ναργιλέ που του ήτο πολυαγαπημένος. Με τους καπνούς του συντρόφευε τις σκέψεις του.

Μα ήλθαν χρόνοι δίσεχτοι και μέρες μαυρισμένες, κατά το δημοτικό τραγούδι και ο ποιητής έχασε την Σμύρνη, έχασε τον ναργιλέ, την προκουμαία και τα μαγευτικά ηλιοβασιλέματα των Φωκών. Στας Αθήνας όταν έφτασε κυνηγημένος, εδοκίμασε τους καπνούς του ναργιλέ, αλλά δεν έβρισκε καμιά ευχαρίστηση. Όλα είχαν αλλάξει και γι' αυτό έγραψε το αποχαιρετιστήριο τραγούδι του με τον τίτλο «Η φιλοσοφία του Ναργιλέ». Δεν είναι τραγούδι αλλά μοιρολόι, στερνό φιλί προς τον αγαπημένο φίλο. Γιατί; Το λέει με πικρό παράπονο:

Γιατί θάρθη κάποια δύσι
κι ώρες σκοτεινές,
που το τζάκι θε να σβήση,
κλεί κι ο καφενές
κι όξω παγωνιά θανάτου
κι ερημιά...
-Καλέ,
κάηκε ο λουλάς ως κάτου...
παρ' το ναργιλέ...

Κάτω από τους στίχους του ναργιλέ υπάρχει ολόκληρο το δράμα της ζωής και της χαμένης πατρίδας.»

*Απόσπασμα από το δημοσίευμα του Μιχ. Ροδά «Η πνευματική και καλλιτεχνική κίνησης εις την Ελλάδα κατά το 1930» Εγκυκλοπαιδικόν Ημερολόγιον Ν. Υ. 1931

Π. Ο. ΔΑΦΝΗ

ΆΛΛΗ ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ

Η ΔΑΦΝΗ η ποδοσφαιρική ομάδα του Δαφνώνα για τέταρτη φορά ανακηρύχθηκε πρωταθλήτρια. Με σκληρή δουλειά του νέου Δ. Σ., του Προπονητή Στέφανου Παπαθεοδώρου και ιδιαίτερα των παικτών, κατέκτησαν το τοπικό πρωτάθλημα Χίου, με μόνο μία ήττα και μία ισοπαλία.

Ο τελευταίος αγώνας που έγινε στο Δαφνώνα, όπως αναμενόταν έγινε σε κλίμα πανηγυρικό. Μετά την απονομή του πρωταθλήματος από το Δήμαρχο Καμποχώρων Μανώλη Κράκαρη, αυτοί που δούλεψαν περισσότερο απ' όλους, οι παίκτες μας, λούστηκαν στη σαμπάνια και τα ασπροπράσινα μπαλόνια, έφτασαν πάνω από το Σωτήρα, στον ουρανό της Κακιάς Σκάλας.

Μετά από τις χαρές και τους πανηγυρισμούς και αφού εκφράσουμε σε όλους τα θερμά μας συγχαρητήρια, ήλθε η ώρα για περισυλλογή, προβληματισμό και προγραμματισμό.

Η ΔΑΦΝΗ πρέπει την επόμενη περίοδο να αγωνισθεί στην Δ' Εθνική κατηγορία και αυτό απαιτεί περισσότερη δουλειά από όλους, από ολόκληρο το χωριό και όχι μόνο, καθώς και περισσότερα χρήματα. Όλοι μαζί μπορούμε και προσωπικά πιστεύω πως θα τα καταφέρουμε.

Σταύρος Μισιριώτης

Οι Πρωταθλητές μας

Όνομα	Αγώνες	Λεπτά	Γκολ
Βίλδος Αθανάσιος	20	2023	13
Βοριάς Διαμαντής	6	540	
Ελευθερίου Ηλίας	20	1770	
Δελλής Κυριαζής	20	1312	7
Καζάς Ιωάννης	16	1219	
Καντζέλης Δημήτριος	14	768	
Κίτρινος Παντελής	24	2122	10
Λάγαρης Νικόλαος	21	1890	1
Λαμπρινούδης Αναστάσ.	16	900	3
Μαμούνας Γεώργιος	17	1530	
Μουλάκης Αποστόλης	23	2099	21
Μπελές Στέλιος	12	432	4
Μπρουζάκης Δημήτριος	2	108	
Παιδούσης Ιωάννης	19	1800	
Παπαγιάννης Ευάγγελος	16	700	6
Πολιτάκης Ιωάννης	6	273	
Σγουράκης Γεώργιος	19	1800	1
Σεξένιας Κων/τίνος	24	2175	14
Σιδεράκης Γεώργιος	3	303	
Σταυρινούδης Νικόλαος	21	1300	7
Τσαφαράς Φώτιος	7	400	
Φεγγουδάκης Ματθαίος	13	904	
Κλήμης Μιλτιάδης	1	15	

Π.Ο. Δάφνη Πρωταθλητής Χίου (φωτογραφία Γεωργίου Μαμούνα)

Η γιαγιά απ' τα Καρδάμυλα
Αρχείο Ε. Παπαζή

Λ

Άνθρωποι απ' όλες τις γωνιές της γης μιλούνε Ελληνικά.
Λουλούδια στο παρτέρι της καρδιάς μας ανασαίνουν φως
κι αξιοπρέπεια.
Όλες τις γλώσσες τραγουδούν τα χείλη του Οδυσσέα.
Είναι πατέρας ταξιδιάρης και του μοιάζομε.
Γιατί μας εμποδίζουν να καφιόμαστε σε κάθε γλώσσα τη
φιλία μας;
Σ' όλο τον κόσμο οι ντομάτες ίδιες
και τέτοιες επιμένουν νάναι,
τα σπουργιτάκια κι οι πατάτες, τα τριαντάφυλλα, τ' αρ-
κήδεια
Και μόνο οι άνθρωποι επιμένουν στη βλακεία νάναι ανό-
μοιοι.

Εργοστάσιο Παστών «Ο Παρθενών»
Γεώργη Διλιμπόη

Περιεχόμενα

Η χάρη του Μωάμεθ	Χρυσοστόμου Γανιάρη	2
Όχι! Δε θα γκρινιάσω	Βαγγέλη Ρουφάκη	3
Εκλογές στους Πολιτιστικούς Συλλόγους Δαφνώνα και Αττικής	Βαγγέλη Ρουφάκη	4
Μια εκδήλωση στην Αθήνα	Βαγγέλη Ρουφάκη	5
Νενικήκαμεν	Βαγγέλη Ρουφάκη	6
Στο Δήμο Καμποχώρων...	Βαγγέλη Ρουφάκη	10
Συνεργασία και στα σχολεία μας	Βαγγέλη Ρουφάκη	11
Πατριωτάκια	Φάνη Φαντέμη	12
Στο καράβι...	Γεωργίου Φράγκου	12
Αποφθέγματα	Φρώσω Μπαλατζή	13
Τα προπολεμικά Μεστά με το φακό του Μαξ Ρεντιάνη	Αρχείο Βαγγέλη Ρουφάκη	14
Το θρησκευτικό στοιχείο στο έργο του Διονυσίου Σολωμού	Αγγελικής Καραβουρνιώτη	16
Η Χίος με τα μάτια των άλλων μέσα από ένα βιβλίο που γράφει... ιστορία	Βασιλείας Λούβαρη-Γιαννέτσου	19
Η τελευταία αντιμονή	Δημ. Μελαχροινούδη	20
Σιωπή	Γιάννη Μουτάφη	20
Γράμματα από τους αναγνώστες μας		21
Το Αρχείο μου	Βαγγέλη Ρουφάκη	22
Το λωβοκομείο της Χίου	Δημ. Μελαχροινούδη	23
Δελτίο τύπου	Ομηρική Ακαδημία	24
Μιχ. Αργυρόπουλος αναφορά στο έργο του	Μιχ. Ροδά	24
Π. Ο. Δάφνη άλλη μια φορά στην κορυφή του τοπικού ποδοσφαίρου	Σταύρου Μισιριώτη	25
Η γιαγιά απ' τα Καρδάμυλα	Αρχείο Ε. Παπαζή	26
Λ	Γεώργη Διλιμπόη	26
Περιεχόμενα		26
Λέξεων... κεράσματα	Τζένης Συρρή-Χαννάκη	27

Κηλίδες

Λέξεων... κεράσματα*

Στις πέτρες μοιάζουνε οι λέξεις
Είναι ελαφρές, βαριές, σκληρές,
όμορφες όταν τις λαξεύσεις
κούφιας, ψυχρές μα κι αιχμηρές.

Γλύφοντας το νερένιο σώμα
ψεύτικα λάμπουν γλιστερές
κι άλλοτε κρύβονται στο χώμα
πολύτιμες και ακριβές.

Κάποτε είναι πεταμένες
σ' έναν απίθανο σωρό,
και ουδέν, «ατάκτως ερριμμένες»,
εποίησαν ποτέ, θαρρώ.

Μα, αν σε μια σειρά τις στήσεις,
τους δώσεις νου, καρδιά, ψυχή,
στο παλατάκι που θα χτίσεις
θα βρεις γαλήνη, ποιητή.

Χίος 2006

Και στο κατώφλι του οι στίχοι
προσμένουν τους περαστικούς,
να τους κεράσουνε μαστίχι
και χιώτικους λεμονανθούς

*Με τα θερμά μας συγχαρητήρια στην ποιήτρια που πρόσφατα έγινε Μέλος της Εταιρείας Ελλήνων Λογοτεχνών

Ζαφνώτες και Ζαφνοόδοι στο Ζαφνώνα Δήμου Σιαυρούτογης Ξάνθης (1-5-2007)